

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Vyhodnocení možných přínosů cestovního ruchu v České republice
Evaluation of the potential benefits of tourism in the Czech Republic

Student: Martin Štec

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Lednický Václav, CSc.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Martin Štec**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R037 Management
Téma: **Vyhodnocení možných přínosů cestovního ruchu v České republice**
Evaluation of the Potential Benefits of Tourism in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Zhodnocení přínosů cestovního ruchu pro národní hospodářství
 4. Možnosti cestovního ruchu v České republice
 5. Konkrétní vyhodnocení přínosů cestovního ruchu za období 1993 – 2010
 6. Návrh doporučení
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HESKOVÁ, Marie et al. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
KAJLÍK, Vladimír. *České lázně a lázeňství*. Praha: MMR ČR, 2007. ISBN 978-80-239-9330-1.
PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích, evropská integrace a mezinárodní turismus*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3750-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vyhodnocení možných přínosů cestovního ruchu v České republice“ vypracoval samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, uvedených na seznamu, který tvoří přílohu této práce.

V Ostravě dne 10. 5. 2013

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes, positioned above a horizontal dotted line.

Martin Štec

Poděkování

Tímto, bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc. za jeho cenné připomínky, rady a čas, který mi věnoval během vytváření této bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Metodika zpracování a cíl práce.....	6
2.1 Shromažďování dat.....	6
2.2 Terénní průzkum.....	6
2.3 Cíl práce.....	6
3 Cestovní ruch.....	7
3.1 Druhy cestovního ruchu.....	7
3.2 Formy cestovního ruchu	8
3.3 Historický vývoj cestovního ruchu	12
3.4 Předpoklady vzniku a rozvoje cestovního ruchu	15
4 Možnosti cestovního ruchu v České republice.....	16
4.1 Městský a kulturně-poznávací cestovní ruch.....	17
4.2 Přírodní cestovní ruch.....	21
4.2.1 Rekreační u vody.....	21
4.3 Venkovský a vinařský cestovní ruch	23
4.4 Sportovní cestovní ruch	24
4.4.1 Cykloturistika.....	24
4.4.2 Pěší Turistika	25
4.4.3 Hipoturistika	26
4.5 Lázeňský cestovní ruch	26
4.6 Kongresový cestovní ruch	28
4.7 Incentivní cestovní ruch.....	28
5 Trh cestovního ruchu.....	29
5.1 Tržní subjekty turismu.....	30
5.2 Tržní objekty turismu	30

5.3 Faktory ovlivňující trh turismu.....	30
6 Přínosy cestovního ruchu pro národní hospodářství	33
6.1 Multiplikační efekt cestovního ruchu	34
6.2 Satelitní účet cestovního ruchu	35
6.3 Konkrétní vyhodnocení přínosů pro národní hospodářství ČR	35
6.3.1 Hrubý domácí produkt – HDP	36
6.3.2 Platební bilance	37
6.3.3 Zaměstnanost	39
6.3.4 Tvorba hrubého fixního kapitálu	41
6.3.5 Daňové příjmy z aktivit	43
7 Závěr.....	46
Seznam použité literatury	48
Seznam zkratk	52
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	53
Seznam příloh.....	54
Přílohy	1

1 Úvod

Cestovní ruch patří k lidstvu už od nepaměti a v současné době je považován za fenomén a to proto, že je to nepřehlédnutelný segment světového hospodářství. Dnešní lidé cestují za obchodem, odpočinkem, poznáním, prací nebo také za vyhlídkou mít lepší život, který jim zajistí obživu a později také blahobyt. Nenechme se zmást, protože i v minulost, zvláště lidé z vyšších vrstev, cestovali za studiem, poznáním, ale také odpočinkem. V čem se ale cestování změnilo nejvíce, je především rychlost, luxus a dosažitelnost všech koutů naší planety. Také se změnila vrstva lidí, kteří se aktivně zapojují do cestování. Už dávno to nejsou zástupci vrstev žijící z investovaného kapitálu, ale ekonomicky aktivní obyvatelstvo, tudíž můžeme usoudit, že je cestovní ruch integrální součástí ekonomiky, který má výrazný vliv na národní hospodářství.

Téma této bakalářské práce jsem si vybral kvůli tomu, že mě cestování baví. Projel jsem už mnoho zemí a toto téma se mi zdálo velmi zajímavé, protože jsem vždy na svých cestách přemýšlel, jak cestovní ruch může přispět k rozvoji hospodářství dané země. Víím, že příliv turistů závisí na mnoha faktorech, jako jsou kulturní památky, přírodní atraktivity, dopravní infrastruktura, měna a v neposlední řadě také politická situace. Já se především ve své práci zaměřím, na to jaké možnosti cestovního ruchu Česká republika nabízí a jak ovlivňuje národní hospodářství země.

Má práce bude rozdělena do 4 hlavních kapitol. V první kapitole se budu snažit uvést typologii cestovního ruchu, historii a uvedu předpoklady pro vznik a rozvoj cestovního ruchu. V druhé kapitole se zaměřím na možnosti cestovního ruchu v České republice a to tím způsobem, že popíši nejpopulárnější formy cestovního ruchu u nás a uvedu příslušné příklady. V další kapitole popíšu trh turismu, jeho subjekty, objekty a uvedu faktory, které trh turismu ovlivňují. Čtvrtá a poslední kapitola bude obsahovat zhodnocení přínosů pro národní hospodářství, kde zmíním multiplikační efekt cestovního ruchu, satelitní účet cestovního ruchu a na bázi údajů z ČSU uvedu přímé přínosy pro národní hospodářství.

2 Metodika zpracování a cíl práce

Jádrem úspěchu každé odborné a výzkumné práce je její správná metodika. Základem mé teoretické části bakalářské práce se stal sběr údajů, pomocí kterých jsem schopen vymezit cestovní ruch a jeho typologii. V moji praktické části se snažím pomocí údajů a vypracovaných studií různých institucí zhodnotit přínosy cestovního ruchu pro národní hospodářství.

2.1 Shromažďování dat

Získávání dat z odborné literatury o cestovním ruchu (teorii cestovního ruchu, ekonomika cestovního ruchu, satelitní účet cestovního ruchu). Údaje týkající se možností cestovního ruchu v ČR a to jak z odborné literatury, katalogů tak i z internetových zdrojů.

2.2 Terénní průzkum

Shromažďování primárních dat získaných z rozhovorů s místními obyvateli a pracovníky jednotlivých institucí zaměřených na cestovní ruch.

2.3 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je popsat cestovní ruch, uvést možnosti cestovního ruchu v České republice, analyzovat přínosy pro národní hospodářství a přiblížit tyto skutečnosti širší veřejnosti. Analýza bude prováděna na bázi vypracovaného satelitního účtu cestovního ruchu Českého statistického úřadu.

3 Cestovní ruch

Cestovní ruch neboli také turismus se řadí mezi nejvýznamnější odvětví vůbec. CR tvoří významnou složku světové ekonomiky i hospodářství jednotlivých států. U nás prošel za posledních 50. let významným rozvojem a pro některé země na světě tvoří hlavní zdroj příjmů. Jedním z hlavních důvodů rozmachu tohoto odvětví je nárůst fondu volného času, globalizace a také znalostí (Ulrych, 2008). Právě díky evoluci těchto faktorů se cestovní ruch po tisíciletí svého rozvoje rozvinul do mnoha druhů a forem, a tak se z tohoto důvodu musela vytvořit i jeho typologie. Typologie byla získána z internetových zdrojů příspěvkové organizace Ministerstva pro místní rozvoj pro podporu cestovního ruchu CzechTourism (2013). Na těchto stránkách se rozděluje typologie do dvou základních segmentů a to:

Druhy – jsou stanoveny na základě způsobu realizace,

Formy – určuje se na základě motivace účasti na cestovním ruchu.

3.1 Druhy cestovního ruchu

Dle místa realizace

Domácí cestovní ruch: jsou to aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jeho území.

Zahraniční cestovní ruch dělíme na:

- *příjezdový cestovní ruch* – jsou to aktivity spojené s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země,
- *tranzitní cestovní ruch* – jsou to aktivity občanů jiné země, které danou zemí projíždí,
- *výjezdový cestovní ruch* – jsou to aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí.

Vnitrostátní cestovní ruch - jsou to aktivity spojené s domácím a příjezdovým cestovním ruchem.

Národní cestovní ruch - jsou to aktivity spojené s domácím a výjezdovým cestovním ruchem.

Světový cestovní ruch - je to veškerý cestovní ruch spojený s překročením hranic.

Dle vztahu k platební bilanci

Příjezdový cestovní ruch => aktivní cestovní ruch <= aktivity spojené s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země (dovoz deviz).

Tranzitní cestovní ruch => část aktivního cestovního ruchu <= aktivity občanů jiné země, které danou zemí projíždí.

Výjezdový cestovní ruch => pasivní cestovní ruch <= aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí (vývoz platebních prostředků).

Dle délky pobytu

Krátkodobý cestovní ruch – do 3 dnů (zahrnuje 2 přenocování)

Dlouhodobý cestovní ruch – déle než 3 dny a kratší než 1 rok nebo 6 měsíců (záleží na povolení k pobytu dané země)

Dle způsobů zabezpečení

Organizovaný cestovní ruch – účast zajišťuje cestovní kancelář

Neorganizovaný cestovní ruch – účast si zajistí účastník sám

Dle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast

Volný cestovní ruch (komerční) – účastník si hradí účast sám, jeho účast není ničím podmíněna

Vázaný cestovní ruch (nekomerční) – účastník si hradí pouze část nákladů, ostatní hradí zaměstnavatel, pojišťovna; účast je podmíněna splněním určité podmínky (např.: zdravotní pojištění, členství v odborech)

3.2 Formy cestovního ruchu

Rekreační forma cestovního ruchu – je to primární forma cestovního ruchu, která je spojená s obnovou duševních a fyzických sil účastníka cestovního ruchu.

Kulturně-poznávací forma cestovního ruchu – je spojená s rekreační formou a jejím cílem je návštěva historických objektů a kulturních akcí; význam je pro úroveň vzdělanosti osob, převládá v příjezdovém cestovním ruchu do České republiky.

Lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu – jsou to rekreační a léčebné pobyty v lázních, v České republice má tato forma význam pro domácí i příjezdový cestovní ruch.

Sportovně-rekreační forma cestovního ruchu – jsou to sportovně zaměřené pobyty jako např.: vodní sporty, cykloturistika, pěší turistika, lyžování, ski alpinismus... - Česká republika má jedny z nejkvalitnější značených a udržovaných turistických cest v Evropě.

Formy cestovního ruchu spojené s profesními motivy (business tourism) – např.: kongresová turistika = (jsou to aktivity spojené s veletrhy, výstavami, služebními cestami). Incentivní turistika = (je to turistika za odměnu, za poznáním nebo např. pobyty delegátů hrazené cestovní kanceláři v místě, kde budou později provádět turisty).

Seniorská forma cestovního ruchu – je to velmi důležitá forma pro Českou republiku, poněvadž má tento typ ve světě značnou dynamiku, protože senioři jsou vyhledávaná klientela.

Mládežnická forma cestovního ruchu (youth tourism) – je to klientela s perspektivou pozdějších opakovaných cest.

Venkovská turistika, agroturistika, ekoturistika – má význam regionálně a bere ohled na ekologii a regenerační funkci pro lidi.

Cestovní ruch mimo veřejné formy - patří mezi ně chataři, chalupáři (v České Republice je to velmi častá forma s kořeny z dob první republiky) nebo bezplatné ubytování u příbuzných a známých.

Ostatní formy cestovního ruchu – náboženská, lovecká, dobrodružná, nákupní, industriální turistika.

Postupnou globalizací světa, růstem znalostí a rostoucím volným časem lidí se také postupně mění požadavky lidí v oblasti cestovního ruchu. Nejrozšířenější je v poslední době takzvaná aktivní turistika, o kterou je nesmírný zájem. Tak jak uvádí Ulrych (2008) ve své knize, tak se cestovní ruch oproti normální typologii rozvinul ještě do dalších podob. Jedná se o tyto směry:

- *Dámské jízdy* – Tímto se uplatňuje stále větší množství žen zapojených do cestovního ruchu. Jedná se především o aktivitu, kde se skupina žen vydává na dovolenou a nechávají své partnery doma.

- *Dobrovolnické prázdniny* – Účastníci jsou především mladí lidé, kteří spojují dovolenou s dobrovolnickými aktivitami různých typů.
- *Expedice* – Jsou to především cesty za vědeckými účely k prozkoumávání přírodních zvláštností.
- *Charitativní turistika* – Jsou to především cesty, které jsou sponzorovány firmami jako zlepšení image firmy.
- *Cesty naplněné aktivitami* – Jedná se o poměrně finančně náročný způsob trávení času, které zajišťují specializované cestovní kanceláře. Princip spočívá v tom, že jsou pro zákazníka připravené adrenalinové aktivity, jako je jízda v rychlých autech, skydiving, lanové centra a podobně.
- *Dobrodružné prázdniny rodin* – Rodiče s dětmi navštěvují různé země, kde si půjčují například obytné lodě, cestují po řekách na raftu nebo se ubytovávají v hotelích s all-inclusive, či navštěvují různé tematické zábavní parky apod.
- *Lehce dobrodružné cesty* - Na těchto cestách se účastníci CR vypravují do exotických míst, kde zkoušejí místní zvyklosti či jídla, nebo to také může být cestování po tzv. vinařských či pivních stezkách.
- *Lodní speciální expedice* – Jsou to především výpravy, kde se jinými dopravními prostředky nedostaneme. Jsou to zejména menší lodě oproti zaoceánským hotelovým lodím, jaké známe například z Karibiku. Cestuje se do destinací, jako je Aljaška, Grónsko, Severní pól či Antarktida.
- *Cesty ke kořenům* – Jsou to cesty nadšenců, kteří cestují do zemí, z kterých pocházejí jejich předci. Jsou to především bývalí Evropané nebo Afričané, kteří buď dobrovolně, nebo nuceně museli odjet do zámorí.

Zároveň se ukazuje, že se mimo tyto trendy vytváří další vývojové směry, jako jsou:

- *Wellness,*
- *Spojení Lázeňské péče s gurmánskými zážitky,*
- *Zájem o technické památky a technické provozy,*
- *Adrenalinové aktivity,*

- *Kosmetická turistika.*

Tak jak uvádí Gaworecki (2003) a Panasiuk (2007) pro vznik cestovního ruchu v jeho moderním pojetí musí vzniknout patřičné podmínky. Základní podmínkou pro vznik je svoboda pohybu, která umožňuje se člověku pohybovat svobodně a na základě jeho vlastní vůle. Další podmínkou je existence potenciálu CR, do čehož patří např. potřeba vystavění infrastruktury či výskyt přírodních nebo člověkem vytvořených aktivit. Třetí podmínka je již zmíněný fond volného času, na základě čehož může účastník vůbec uvažovat o tom, že někde pojede. Blíže toto tvrzení můžeme přiblížit tím, že pokud budeme mít málo volného času tak samozřejmě nebudeme nikde cestovat. Pokud ale budeme mít času dost, potom se budeme nudit a budeme mít chuť vidět nová místa a uspokojovat složitější potřeby na což se váže čtvrtá a poslední podmínka, kterou je uspokojení základních životních potřeb. Tím se rozumí to, že musíme uspokojit základní potřeby v takové míře, abychom mohli mít možnost uspokojit také zbytnější potřeby, ke kterým patří také cestovní ruch. Z tohoto důvodu můžeme usoudit, že cestovní ruch není pouze o chuti cestovat nebo důsledek migračních proudů lidí, ale vzniká na stupni vývoje společnosti. Jde především o výsledek jak rozvoje výroby, tak i patřičné demokratizace života.

Po tom co jsme si doposavad uvedli, můžeme odvodit fakt, že je CR velice komplikovaný a má velmi bohatou a stále rozvíjející se strukturu, která je těžce definovatelná. Mnoho teoretiků se o to pokoušelo, ale za mezník v definování CR lze, podle Malé a kol. (2002), považovat mezinárodní konferenci Světové turistické organizace (WTO – World Tourist Organisation¹), která se konala v roce 1991. Účastníci této konference se dohodli a přijali návrh definice ve znění, že cestovním ruchem „*se rozumí činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (bydliště), a to na dobu kratší, než je stanovena, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ (Hesková a kol., 2006, str. 11). K této definici ještě náleží patřičné upřesňující podmínky.

- Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu pak pouze šest měsíců.

¹ Je specializovaná agentura se statutem *Organizace spojených národů* a vedoucí mezinárodní organizace v oblasti cestovního ruchu.

- Vydělečná činnost není založena na trvalém nebo přechodném pracovním poměru, přičemž tato podmínka nevylučuje služební, pracovní, obchodu podobné pracovní cesty s pracovní motivací hrazené s titulu pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě podniku.

Tyto podmínky tedy vylučují cestování v rámci trvalého bydliště, pravidelné cesty do zaměstnání a do ciziny, dočasné přestěhování se za práci a dlouhodobou migraci.

Tak jak uvádí Hesková a kol. (2006), CR se dá také zjednodušeně specifikovat v kombinaci s pojmem cestování i v české verzi evropské **normy EN 13809:2003**, která má statut české technické normy. Úkolem této normy je upravovat a sjednocovat definice řady termínů, které jsou obvykle užívané v cestovním ruchu (CzechTourism, 2013).

3.3 Historický vývoj cestovního ruchu

Je pochopitelné, že historie cestovního ruchu sahá do samých dějin vývoje lidské společnosti. Lidé už v době starověku cestovali, i když ne vždy za zábavou odpočinkem a poučením. Jak šel ale vývoj dále, tak se postupně propojovaly cesty s využitím volného času, poznáním a rekreací. Moderní cestovní ruch se dá spojovat až s rokem 1841, kdy se uskutečnil první hromadně organizovaný výlet pěti set sedmdesáti účastníků zvláštním vlakem z Liecesteru do Loughboroughu a to při příležitosti otevření železniční tratě z města Derby do města Rugby v Anglii. Hlavním organizátorem byl sám *Thomas Cook* (1808 až 1892) a železniční doprava byla před branami nově rozkvétající se podnikatelské aktivity. Thomas Cook ale neskončil pouze u této organizátorské akce, ale hned v roce 1855 zorganizoval první hromadný zahraniční zájezd na Světovou výstavu do Paříže. Díky těmto výkonům je Thomas Cook považován za zakladatele první cestovní kanceláře na světě a to proto, že poznal počátky vznikající poptávky po rekreaci a ve svém podniku vytvořil podmínky pro naplnění tohoto zájmu. (Lednický, 2004).

Z malých začátků se rozvinul cestovní ruch do nevídaných rozměrů a postupem přibývajících let se stal důležitou složkou světového hospodářství a během druhé poloviny dvacátého století se proměnil v masovou potřebu širokých vrstev obyvatelstva. Tak jak upozorňuje Kaspar (1995), je to právě zhoršující se životní prostředí v oblastech se silnou koncentrací obyvatelstva a průmyslu, stres z práce i růst blahobytu širokých vrstev obyvatelstva, které způsobují to, že se cestovní ruch stal důležitou potřebou lidí, a tak

postupně ztratil svůj luxusní charakter, jak tomu bylo v minulosti. Dynamický rozvoj cestovního ruchu a rozmístění světových destinací turismu na straně nabídky, formoval postupně i historický vývoj poptávky, která se diversifikovala do několika hlavních segmentů cestovního ruchu, jimiž jsou přímořské pobyty, lázeňské pobyty, horské oblasti a venkov.

Tak jak uvádí Kaspar (1995) nejstarší formou masového cestovního ruchu představují přímořské pobyty, a také patří k nejvyhledávanějším segmentům CR. Tento druh měl poměrně skromné počátky, které se v polovině minulého století přeměnil v jedinečnou podnikatelskou příležitost, která vytvořila stále se rozvíjející druh masového odpočinku. Nelze se tedy divit, že se začínalo pobytům u moře přezdívat „3S“² a to proto, že byly tyto pobyty vytvořeny sluncem, mořem a pískem. Někteří k tomuto začali přidávat čtvrté „S“ jako sex. Horské oblasti se také staly vyhledávanou lokalitou. Nebyl to takový „boom“ jako u mořských pobřeží, ale i tak se do cestovního ruchu pozitivně zapsala řada turistických tras. Vývoj cestovního ruchu v horských oblastech se nejlépe popíše tím, že ho rozdělíme do tří etap. První etapa se dá časově lokalizovat do třicátých let uplynulého století. V této době se začala stavět horská střediska, která se zejména orientovala v nížinách a nejlépe v dosahu železničních tratí. Za touto etapou vývoje následovala v šedesátých letech výstavba zimních středisek druhé generace, která byla vystavována ve vyšších nadmořských výškách a podpořila intenzivní rozvoj sjezdového lyžování. Třetí etapa vývoje nastala v sedmdesátých letech, kdy se začaly budovat střediska třetí generace. Tato střediska byla vystavěna ve vysokých nadmořských výškách a vytváří základnu jak pro alpinismus, tak pro řadu adrenalinových sportů, které mají v dnešní době stále více příznivců. Velmi významnou a dlouholetou historií se vyznačuje lázeňství, jehož počátky jsou spojeny s existencí starověkých kultur, kde dosáhlo lázeňství nebývalé úrovně především v Orientu a v době starého Řecka a za vlády Říma. Dějiny lázeňství zapadají do širších dějin jak lékařství tak i do péče o fyzickou složku života a samozřejmě taky do kultury, přírodní vědy a techniky, které pomohly najít a využít přírodní léčebné zdroje ve vhodné podobě.

Lázeňství se také vyznačuje řadou pozitiv tak, jak upozorňuje Čertík (2000), kam patří především to, že:

- *přispívá k léčení, doléčování a rehabilitaci nemocných,*
- *má významný účinek osvětový, neboť vede k získání správných stravovacích návyků*

² Sun, sea, sand.

u pacientů, upozorňuje na potřebnou střídmost ve stravování, nabádá k dodržování potřebných hygienických návyků i denního režimu a zdůrazňuje potřebu dodržování zásad společenského chování,

- jelikož má převážně celoroční charakter, snižuje sezónnost, která je typická pro jiné formy cestovního ruchu,*
- je příkladem převážně pozitivního a ekologicky šetrného využívání přírodních zdrojů,*
- roste trvale společensko-kulturní přínos lázeňského prostředí v důsledku rozvoje lázeňského života jednotlivých lázeňských lokalit,*
- vytváří dobré zázemí pro rozvoj dalších aktivit, neboť přitahují pořadatele nejrůznějších akcí typu kongresů, symposií a konferencí,*
- vede ke kultivaci lázeňských míst, neboť se zde jedná často o unikátní architektonické celky, nadstandardně jsou zastoupeny lesoparky, parkové i sadové úpravy,*
- nabízí řadu možností získat zaměstnání a pro své zaměření přitahuje kvalifikované pracovní síly, čímž napomáhá sociální stabilitě,*
- přináší nezanedbatelný ekonomický přínos a vytváří vydatný zdroj příjmů jak pro soukromý sektor, tak i pro obce,*
- láká k návštěvě cizince, čímž roste příjem ze zahraničního aktivního cestovního ruchu, neboť jejich pobyt v lázních je mnohem delší nežli při jiných formách pobytu.*

Stále rychlejší rozvoj městských celků a zhoršující se ovzduší měl za následek rozvoj venkovského cestovního ruchu. Na počátku to byly vyšší a střední vrstvy, které si začaly pronajímat tzv. letní byty, ve kterých rodiny trávily prázdniny i se svými dětmi. Po první světové válce se především u mladých lidí začala rozvíjet různá mládežnická hnutí, kdy mladí lidé toužili žít v přírodním prostředí. Po druhé světové válce se rozvinulo chatařství, což vedlo k privátnímu vlastnictví a tzv. druhému bydlení, které mělo někdy pozitivní vliv na záchranu starších domů s ojedinělou architekturou (Kaspar, 1995).

Ve 20. století, kdy cestovní ruch zažil největší rozmach, stojí za zmínku vývoj cestovního ruchu po 2 světové válce. Podle Malé a kol. (2002) byl vývoj nejvíce ovlivňován těmito jevy:

- vzniká období nutné rekonstrukce válkou zničeného hospodářství v řadě zemí,*
- nastává poválečné rozdělení světa, zejména Evropy do dvou odlišných politicko - ekonomických seskupení, v nichž byly zcela rozdílné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a které trvalo až do počátku devadesátých let uplynulého století,*

- *nastává intenzivní nástup řady rozvojových zemí do světové ekonomiky a také do oblastí podnikání v cestovním ruchu. V důsledku toho vzniká řada nových turistických destinací, které spolu se zdokonalenou dopravou nabízejí jedinečné zážitky v rámci cestovního ruchu.*

3.4 Předpoklady vzniku a rozvoje cestovního ruchu

Pro to, aby mohl na území jakéhokoliv států nebo regionu vzniknout a rozvíjet se cestovní ruch, musí mít tato oblast či místo příslušné předpoklady. Takové předpoklady nám uvádí Holečka, Mariot, Střída (1999), kteří je dělí do tří základních skupin. Jejich rozdělení je následující:

Selektivní (stimulující) faktory.

Zde patří:

- *urbanizační faktory území* (hustota, velikost a zástavba sídel),
- *demografické skutečnosti* (hustota obyvatelstva, struktura obyvatel),
- *sociologické předpoklady* (ekonomická aktivita, sociální příslušnost, movitost osob).

Lokalizační podmínky.

Tyto podmínky rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska:

- *přírodních faktorů* (reliéf, hydrologické a klimatické podmínky, fauna, flóra, čistota ovzduší i vod, vizuální pestrost území, jedinečnost a neopakovatelnost přírodních úkazů a jevů),
- *kulturně historických faktorů* (architektonické památky, tradiční akce zájmových skupin, lidové umění, významná místa z hlediska dějin apod.),
- *uspokojování specifických potřeb* (nákupní centra, herny, zařízení poskytující sexuální služby, specializovaná zdravotnická a lázeňská zařízení).

Realizační podmínky.

- *dostupnost území* (vybavenost území vhodnou silniční železniční sítí, letišti, přístavy i příslušnými dopravními prostředky),
- *materiálně technická základna* (souhrn hmotných prostředků, které slouží potřebám lidí, kteří se zúčastňují cestovního ruchu a zajišťují tvorbu služeb tak, aby došlo k splnění očekávaných cílů, které se staly pohnutkou k účasti na cestovním ruchu).

4 Možnosti cestovního ruchu v České republice

Česká republika je vyhledávanou destinací jak u domácích tak i zahraničních účastníků cestovního ruchu. Uplatňuje se zde široká škála forem a na základě informací z internetového zdroje CzechTourism (2013) je top 10 nejnavštěvovanějších míst v České Republice za rok 2011 následující.

Tab. č. 4.1 Nejnavštěvovanější místa v ČR (rok 2011)

Pořadí	Název	Návštěvnost (v tisících)	Kraj
1	Pražský hrad	1430,0	Praha
2	Zoologická zahrada Praha	1371,8	Praha
3	AquaPalace Praha	830,0	Praha
4	Staroměstská radnice	570,6	Praha
5	Židovské muzeum v Praze	560,7	Praha
6	Zoologická zahrada Zlín	503,3	Zlínský
7	Zoologická zahrada Ostrava	499,4	Moravskoslezský
8	Národní galerie v Praze	476,7	Praha
9	Zoologická zahrada Plzeň	461,0	Plzeňský
10	Petřínská rozhledna	421,4	Praha

Zdroj: www.czechtourism.cz

Z toho můžeme usoudit, že v naší republice je nejpoblárnější formou kulturně-poznávací a rekreační forma cestovního ruchu.

Na druhou stranu možností jak trávit dovolenou je mnoho, a proto se zaměříme na formy cestovního ruchu, které jsou podle Hromkové (2012) v České republice nejrozšířenější:

- *Městský a kulturně-poznávací cestovní ruch* – kulturní dědictví, historická města...
- *Přírodní cestovní ruch* – členěný na letní rekreaci u vody, zimní a letní rekreaci na horách, venkovský a vinařský cestovní ruch,
- *Sportovní cestovní ruch* – zahrnuje aktivní dovolenou jako je turistika, cykloturistika, zimní a vodní sporty,
- *Lázeňský cestovní ruch* – zdravotní pobyty v lázních, wellness,
- *Kongresový a incentivní cestovní ruch* – zahrnující také obchodní cestovní ruch.

4.1 Městský a kulturně-poznávací cestovní ruch

Velkou přitažlivost v České republice představuje městský a kulturně-poznávací CR jak zdůvodňuje Hromková (2012). Zde se ukázalo, že území ČR je velmi zajímavé, neboť se na našem území nachází 12 památek zapsaných v Seznamu světového dědictví UNESCO, z nichž většinou tvoří památky v městě. Nejdůležitější z památek zapsanou v Seznamu světového dědictví je Praha. Charakteristiku každé z nich si nyní přiblížíme z internetového zdroje Unesco-Czech (2013):

Praha – historické centrum

Obrázek 4.1 Praha

Na seznam UNESCO byla zapsána v roce 1992. Je nejznámější městskou památkou u nás a historické jádro o rozloze 866 ha zahrnuje unikátní urbanistický celek Pražského hradu a Hradčan, Malé strany, Karlova mostu, Starého Města s Josefovem (dochovalá část Židovského města), Nového Města, Vyšehradu i jejich jednotlivé památky. V roce 2010 byl pod Pražské UNESCO zařazen také Průhonický park, který nominovalo ministerstvo životního prostředí již v roce 1992.

Holašovice

Obrázek 4.2 Holašovice

Na UNESCO byla tato vesnice zapsána v roce 1998. Leží asi 16 km od Českých Budějovic. Do UNESCO byl zapsán téměř zcela dochovaný středověký systém obytných domů a sýpek. Tato nádherná vesnička ve stylu selského baroka je propojena ohradními zdmi s brankami a klenutými vjezdy do prostoru návsi. Tento komplex má celkem 23 památkově chráněných usedlostí s celkem 120 budovami. Můžeme zde vidět výstavné statky se špýchary, stodoly, maštale, výměnky, kovárnu, hostinec a kapličku.

Český Krumlov

Obrázek 4.3 Český Krumlov

Zapsán do UNESCO v roce 1992. Toto město, které obklopuje řeka Vltava je mimořádným architektonickým skvostem. Zdejší areál hradu a zámku je po Pražském hradě druhým největším zámeckým komplexem České Republiky. Český Krumlov je historické sídlo rodu Rožumberků a jeho komplex zahrnuje řadu zámeckých budov, slavný maškarní sál, unikátní, nedávno zpřístupněné barokní divadlo, zámeckou zahradu s rokokovou fontánou a letohrádek Bellarie s otáčivým hledištěm. Nesmíme pozapomenout také na městskou dominantu chrám sv. Víta, který je považován za cenné dílo jihočeské gotiky.

Kutná Hora

Obrázek 4.4 Kutná Hora

V UNESCO od roku 1995. Historie našeho státu se zde začala psát již v raném středověku hlavně kvůli těžbě stříbra. Do UNESCO byl v tomto městě zapsán pozdně gotický chrám sv. Barbory a kostel Nanebevzetí Panny Marie. Do historického jádra také patří řada gotických, renesančních a barokních domů. Díky zápisu do seznamu světového kulturního dědictví bylo v uplynulých deseti letech opraveno mnoho domů historického jádra, chrám sv. Barbory, komplexní rekonstrukcí také prochází katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci a rekonstrukcí také prošel areál Jezuitské koleje.

Telč

Obrázek 4.5 Telč

Město zapsáno do UNESCO roku 1992. Skýtá se tu přenádherné historické město uzavřené rybníky a branami, které je nádherně udržováno po celá staletí. Největší přestavbu zažilo toto město v 16. století a jeho originální vzhled si zachovalo až do teď. Leží zde rozsáhlý renesanční zámek, ke kterému přiléhá zajímavě dispozičně řešena zahrada s parkem, kde si lidé mohou užít překrásnou procházku.

Žďár na Sázavou

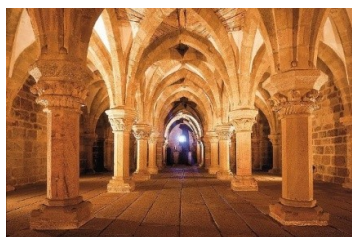
Obrázek 4.6 Žďár nad Sázavou

Na seznam UNESCO byl zapsán Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého roku 1994. Byl založen počátkem 18. století a je nejoriginálnějším příkladem takzvané barokní gotiky. Celý kostel se vymyká jakémukoliv popisu. Jeho tvary dané komplikovanými průniky šesti kružnic ve tvaru pěticípé hvězdy, jeho tvarová osobitost a čistota exteriéru je dostatečným důvodem proč tuto památku navštívit.

Třebíč

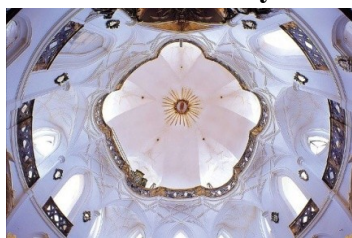
Obrázek 4.7 Třebíč

Do UNESCO byla zapsána Bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť v roce 2003. Bazilika byla původně zasvěcena Panně Marii, ale díky válkám a její celkové devastaci byl po dobu 200 let objekt využíván pouze pro světské účely. Po její obnově byla zasvěcena sv. Prokopovi a opět využívána církví. V Třebíči můžeme také vidět, že byl kdysi významným židovským místem, na což poukazuje krásně zachovalá židovská čtvrť, která ukazuje, že zde žili Židé a křesťané po jednom boku. V areálu je okolo 120 obytným domů, které doplňují institucionální židovské budovy jako je radnice, školy, rabinát a chudobinec.

Litomyšl

Obrázek 4.8 Litomyšl

Zámek a zámecký areál byl do UNESCO zapsán v roce 1999. Zámek je renesančního stylu a pochází z druhé poloviny 16. století. Zámek se může pochlubit svou nedotčeností kromě malých úprav v 18. století. Dochovaly se také mnohé hospodářské budovy a zámecká zahrada.

Brno

Obrázek 4.9 Brno

Do UNESCO zde byla zapsána vila Tugendhat v roce 2001. Byla postavena v období 1929-1930 pro manžele Tugendhatovy v části Brna, zvanou Černé Pole. Projektováním domu byl pověřen jeden z nejlepších evropských architektů té doby Ludwig Mies van der Rohe, který rozvrhnul vilu do tří podlaží.

Hlavní podlaží sloužilo jako vstupní, společenské, pracovní a jídelní; v suterénu byly sklady, prádelna, fotokomora a kotelná; Horní část měla obytný charakter. Architektonickým úpravám neunikla ani zahrada. V období války vila prošla značnou devastací, ale následné opravy se podstaty projektu nedotkly.

Lednicko – valtický areál

Obrázek 4.10 Lednicko-valtický areál

Na seznam UNESCO byl zapsán v roce 1996. Současná podoba je díky novogotické přestavbě, která proběhla mezi lety 1846-1858. Nepravidelný tvar Lednicko-valtického areálu má rozlohu 300 km² a na jihu hraničí s Rakouskem, na západě s oblastí

Pálava a na severu a východě tvoří volnou hranici řeka Dyje. Areál spolu s historickými objekty, zahradní architekturou, rybníky a sítí cyklistických tratí je považován za nejrozsáhlejší člověkem uměle vytvořené území Evropy.

Kroměříž

Obrázek 4.11 Kroměříž

Do seznamu UNESCO byl zapsán Arcibiskupský zámek a zahrady v roce 1998. Vznik a vývoj tohoto areálu je úzce spjat s historií olomouckého biskupství. Můžeme zde vidět bohatě zdobené původní dobové zařízení, které jsou doplňovány o uchovaná díla předních evropských malířů z dob mezi 15. -18.

stoletím. Při návštěvě se nesmí zapomenout na úchvatnou zahradu, která je pastvou pro oči. Návštěvníci si také mohou užít malá zahradní bludiště a botanickou zahradu, kde jsou k vidění masožravé květiny.

Česká republika je také známá bohatým zastoupením technických památek. Tak jak uvádí Pavlík (Sulinet, 2013), nám tyto památky poukazují na historii jak techniky tak i zároveň svým unikátním výrazem výtvarný a funkční aspekt stavebního díla. Uvedeme si pár příkladů: Větrný mlýn v Ruprechtově, Důl Ševčiny, Důl Prokop, Ruční papírna ve velkých losinách, Řetězový most ve Stádlici, Vítkovické železářny a Hornické muzeum v Ostravě a mnoho dalšího.

4.2 Přírodní cestovní ruch

Přírodní cestovní ruch je charakteristický zejména tím, že lidé cestují do destinací za účelem nabytí fyzických a duševních sil. Lidé, kteří uplatňují tento typ cestovního ruchu, rádi tráví volný čas u vody či na horách (Hromková, 2012). Nejznámější pohoří kde se uplatňuje přírodní cestovní ruch v České republice jsou Krkonoše, Šumava, Českomoravská vrchovina, Krušné hory, Středočeská pahorkatina, Moravskoslezské Beskydy, Jizerské hory, Brdy, České středohoří, Bílé Karpaty, Český les, Orlické hory, Jeseníky, Javorníky, Lužické hory.(Hajduch, 2013)

4.2.1 Rekreační u vody

Nyní si uděláme stručný přehled o tom, kde můžeme trávit volný čas u vody v České republice. Na obrázku 4.1 můžeme vidět, že úroveň koupací vody je v ČR stále vysoká.

Obrázek č. 4.12 Koupací vody

Modrá – voda vhodná ke koupání
Zelená – voda vhodná ke koupání se zhoršenými smyslově pozitivními vlastnostmi
Žlutá – zhoršená jakost vody
Červená – voda nevhodná ke koupání
Černá – voda nebezpečná ke koupání
Šedý křížek – Neměřeno nebo nedostatečná data pro stanovení kvality vody

Zdroj: www.gisportal.cz

Přehrad a řek zde máme nespočet, avšak my si uvedeme jen ty nejznámější nebo pro cestovní ruch ty nepodstatnější.

Přehradní nádrže

Tak jak jsme si už uváděli, máme v ČR nemalé množství přehradních nádrží, ale velký význam pro rekreaci mají pouze dva největší, jimiž jsou Lipno a Orlík:

Lipno

Tato údolní nádrž je známá svou ohromnou rozlohou, která činí 4909,76 ha, a nespočtem možností jak trávit volný čas. V létě nabízí krásné pláže, desítky kilometrů cyklostezek malebnou šumavskou krajinou a v zimě zase nabízí bruslení na nejdelší bruslařské dráze na světě, tři moderní lyžařská střediska, a pokud vše zvládneme, tak si můžeme vybrat z několika wellness center a lázeňských procedur včetně největšího wellness centra v ČR. (Lipno, 2013).

Orlík

Tato přehrada byla vybudována v letech 1954 – 1961 a je součástí Vltavské kaskády. Nese název podle zámku Orlík, který se kdysi tyčil na skále nad hlubokým údolím Vltavy a dnes se nachází pouze pár metrů nad hladinou přehradního jezera. Návštěvníci zde mohou vidět již zmíněný Zámek Orlík, Kostel sv. Prokopa, barokní výklenkovou kapli z 18. století se sochou sv. Jana Nepomuckého, sochu sv. Prokopa, Schwarzenberskou hrobku, Žďákovský most nebo můžeme vyzkoušet lodní dopravu, navštívit akvárium, využít dobře značené stezky pro pěší a cykloturistiku a zažít dobré podmínky pro plavání, rybaření a spousta dalšího. (Icipisek, 2013).

Řeky

V našem státě je poměrně velké množství řek. Tak jak uvádí internetový zdroj Zeměpis (2013) je tou největší Labe a nejdelší Vltava. Na Moravě jsou zase známé řeky Morava a Dyje. U všech těchto řek můžeme najít spoustu kempů, kam můžete přijet a relaxovat, využít zdejších služeb a třeba si půjčit loďku nebo raft a kochat se zdejší přírodou. Vodní turistika je nejvíce rozvinutá na řekách Lužnice, na horním toku Vltavy, a na řekách Otava, Ohře a Morava. (Raft, 2013).

Rybníky

Máchovo jezero

Hodně lidem může být Máchovo jezero dosti matoucí z pohledu jeho výkladu, protože to není jezero, ale rybník. Založil ho největší Čech král Karel IV roku 1366 a dal mu jméno

Velký rybník. Můžete si zde zajít na místa, kam chodíval i Karel IV, můžete zde provádět cykloturistiku, vyjít si za přírodními zajímavostmi, navštívit hrad Sloup a mnoho dalšího. Rybník mimo jiné slouží k ochraně proti záplavám či k chovu ryb. Je také populární rekreační středisko s ohromným výběrem služeb. (Machovojezero, 2013).

Třeboňsko

Třeboňsko je díky předkům, kteří důmyslně upravovali vodohospodářství a krajinu, velmi zajímavé na přírodní i technické památky. Nejvýznamnější technické a kulturní památky Třeboňska jsou od roku 2003 na čekací listině Světového dědictví UNESCO a společně nesou název Třeboňské rybníkářské dědictví. Třeboňsko skýtá mnoho rybníků, přičemž ten největší je o rozloze 647 ha Rožmberk, který je také svou rozlohou největším rybníkem v ČR. (Třeboňsko, 2013).

4.3 Venkovský a vinařský cestovní ruch

Venkovský cestovní ruch představuje vícedenní pobyt s rekreačními aktivitami přímo na venkově. Zejména jde např. o jízdu na kole či na koni, pěší turistiku, pozorování domácích zvířat, o které také můžeme pečovat nebo také konzumace potravin, které jsou na venkově přímo vypěstované. Řadí se do přírodní formy cestovního ruchu, ale v dnešní době zažívá ohromný rozkvět, tak mu budeme věnovat zvláštní podkapitolu. Rozvoj tohoto druhu cestovního ruchu závisí především na rozvoji samotného venkova, na budování turistických a cyklistických tras, a také na rozvoji alternativního zemědělství. Zahrnuje také formy cestovního ruchu, kam můžeme zahrnout agroturistiku, ekoagroturistiku, ekoturistiku. (Mmr, 2013).

Nejvíce je spjatý venkovský cestovní ruch s vinařským cestovním ruchem a to už jen proto, že pěstování vína je typické pro venkov a ve většině případů lidé, kteří vinařský cestovní ruch provádějí, jezdí za ním právě na venkov. Vinařství jako takové je poznávání způsobů pěstování vína v tradičních vinařských oblastech ³ spojené s degustací spolu s poznáním vinařských sklípků a nákupem jak archivních tak i nových vín. V poslední době je také vinařský cestovní ruch spojený s cyklistikou a v dnešní době se také za podpory Evropské unie vytváří vinařské cyklistické stezky. Příkladem vinařského cestovního ruchu spojeného s cykloturistikou, si uvedeme ve sportovním cestovním ruchu viz kapitola 4.4.1 (Mmr, 2013).

³ U nás nejčastěji na Jižní Moravě v okolí Mikulova

4.4 Sportovní cestovní ruch

Sportovní cestovní ruch se musí rozdělit na dvě části a to na zimní a letní část. V zimě lidé často jezdí na lyže, kde tráví aktivní dovolenou. Nejznámějšími zimními středisky a ski-areály jsou podle internetového zdroje Hajduch (2013) následující:

- *Šumava* – Špičák, Kašperské hory, Zadov, Lipno,
- *Krušné hory* – Klínovec, Bouřňák, Zadní Telnice,
- *Jizerské hory* – Bedřichov, Ještěd,
- *Krkonoše* – Harrachov, Špindlerův mlýn, Pec pod Sněžkou, Žacléř, Rokytnice nad Jizerou, Benecko,
- *Orlické hory* – Deštné v Orlických horách, Říčky v Orlických horách,
- *Žďárské vrchy* – Nové Město na Moravě,
- *Jeseníky* – Praděd-Ovčárna, Malá Morávka, Čenkovice,
- *Beskydy* – Pustevny, Bílá, Soláň, Razula.

V létě se skýtá více možností jak trávit volný čas. Můžeme buď chodit po horách, jezdit na kole, provádět hipoturistiku nebo hrát golf či lovit zvěř. Nyní si uvedeme nejběžnější formy sportovního cestovního ruchu.

4.4.1 Cykloturistika

Cykloturistika zažívá v ČR velký “boom“, čemuž napovídá počet kilometrů cyklistických tras a stezek, kterých máme více než 37 tisíc. Pro zajímavost je to asi stejný počet jako ve 4,5 krát větším Německu (Czech-press, 2013). Na základě cykloturistických doporučení z internetového zdroje Kudyznudy (2013) si zde uvedeme čtyři příklady výletů, které může fanďa jízdy na kole v ČR absolvovat.

Kyjovská vinařská stezka na kole (Jižní Morava)

Stránky kudyznudy.cz hodnotí tuto stezku 4 hvězdičkami z 5 a po celou cestu vás bude provázet nejen zeleň lesů, remízků, vinic, ale také sadů, polí a luk. Trasa má celkem 47 kilometrů a cyklista zažije celou škálu terénu a to jak zvlněnou pahorkatinu, tak prudká stoupání a táhlé sjezdy. Trasu není dobré se snažit ujet v jeden den, ale je dobré si naplánovat po cestě záchytné body, kde budete moct strávit noc a zkusit zdejší vína přímo z místních vinných sklípků. Pokud se budete snažit pokořit trasu v jeden den, tak vám zabere okolo 8 hodin.

Ze Zoo na Levý Hradec (Praha)

Jakmile vyjedete z Prahy v její severní části, tak mnoho lidí neví, že narazí na nádherný kus přírody. Na této cyklistické stezce můžeme navštívit Zoo, pradávné slovanské sídliště Levý Hradec nebo také zámek v Roztokách u Prahy. Celou trasu je možné stihnout za 10 hodin a 40 minut a ujedete celkem 18 km.

Na Lysou horu – královnu Moravskoslezských Beskyd

Tento výlet je oproti ostatním poněkud náročnější, ale pokud tento výlet s větším převýšením zvládnete, bude na nás čekat zasloužený výhled na Beskydy, Jeseníky, Javorníky, Malou a Velkou Fatru a samozřejmě Tatry. V této chvíli tam také probíhá výstavba nové Bezručovy chaty. Vzdálenost, kterou ujedete na kole, je 58 km a bude vám to trvat okolo 13 hodin.

Na kole kolem Slezské Harty

Tato trasa má 71 km, bude vám trvat okolo 16 hodin, ale zato zde budete moct vidět krajinu okolo Slezské Harty, která místy připomíná zaniklou těžbu nerostných surovin, dávno vyhaslé sopky nebo dvě významné přehrady na jedné řece Moravici.

Cyklistika je v Česku velmi rozvinutá což prokazuje stále větší počet cyklotras a cyklostezek, které vznikají kolem měst a obcí. To znamená, že cykloturisté si budou u nás moct vybrat z mnoha variant a míst, kde tuto svoji vášeň uspokojit.

4.4.2 Pěší Turistika

I když Česká republika nedisponuje ohromnými horami jako sousední Rakousko nebo Slovensko, stále může, ale zaujmout řadou pohoří, které nám ukážou opravdovou krásu České země, tak jak je uvedeno v Tab. 4.2.

Tab. č. 4.2 Pohoří ČR

Krkonoše	Šumava
Českomoravská vrchovina	Krušné hory
Středočeská pahorkatina	Moravskoslezské Beskydy
Jizerské hory	Brdy
České středohoří	Bílé Karpaty
Český les	Orlické hory
Jeseníky	Javorníky
Lužické hory	

Zdroj: Hajduch, (2013)

V dnešní době se zrodila také nová podoba pěší turistiky, tzv. Nordic walking. Je to kondiční aktivita určená té nejširší veřejnosti jako efektivní způsob zvyšování kondice. Princip spočívá pouze v tom, že si k pěší chůzi vezmeme i hůlky (Nordic-walking, 2013).

4.4.3 Hipoturistika

Tento druh trávení volného času je poměrně mladým odvětvím v oblasti cestovního ruchu. Princip spočívá v tom, že trávíme volný čas na koňském hřbetě a převládá zde poznávací složka nad sportovně technickou (Ostravskaplavba, 2013). Hipostezky můžeme najít v Jihočeském kraji, Jihomoravském kraji, Královéhradeckém kraji, Moravskoslezském kraji, Olomouckém kraji, Pardubickém kraji, Středočeském kraji, Ústeckém kraji a v kraji Vysočina (Abchistory, 2013).

Za sportovní cestovní ruch se považuje vše, v čem spočívá aktivní trávení volného času a to například hra golfu, tenisu nebo také lovu. Pokud bude účastník vážně chtít trávit svůj čas aktivně, Česká republika mu určitě nabídne to, co hledá.

4.5 Lázeňský cestovní ruch

Tato forma cestovního ruchu zde nesmí chybět, protože lázně mají v naší zemi podstatné zastoupení a velkou tradici už od dob velkých králů. Nejznámější a zároveň největší lázně jsou Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně a Luhačovice.

Luhačovice

V tomto krásném moravském městě leží čtvrté největší lázně v republice a největší lázně Moravy. Do této destinace jezdívali především lidé s onemocněním dýchacího ústrojí, trávením a obezitou. Lidi zde také může lákat nespočet jak přírodních tak návratných pramenů, přičemž nejznámější z nich je pramen Vincentka. Lázeňství jako takové není jenom o chození na procedury, ale také užívání si pohody a klidu. K tomuto slouží především centrum města a parky, které v lázních nesmí chybět. Město Luhačovice nabízí pro tyto aktivity nespočet kaváren, vináren, restaurací a cukrářství. (Lazneluhacovice, 2013)

Mariánské Lázně

Jsou nejmladší z proslulého trojúhelníku západočeských lázeňských měst. Pokud hledáte odpočinek a klid, pak je to pravé místo na to, abyste využili procházky v nedaleké CHKO⁴ Slavkovský les. Pokud chcete procházku podél řeky, nabízí se zde dvě alternativy a to buď Úšovický nebo Pstruží potok. Nechybí zde ani minerální prameny, kterých je zde 100 z čehož je aktivně využíváno pouhých 53. Můžete zde vidět mnoho atraktivních věcí, jako je např. kdysi velmi známé letiště, které bylo po únosu letadla v 70. letech uzavřeno a dnes si zde můžete objednat pouze vyhlídkové lety. Dominantou jsou přenádherné parky, a také nemůžeme opomenout chutné lázeňské oplatky Opavia. (Marianskelazne, 2013).

Františkovy Lázně

Je to město ležící v Karlovarském kraji v okrese Cheb. Tak jako ve všech známých českých lázních, ani zde nesmí chybět minerální prameny. Aktivně jich je využíváno 23, které jsou zachyceny jemnými jímkami a vrty. Zajímavostí je, že místo Karlových Varů navštívil známý skladatel z 19. století Beethoven právě toto město a byl ubytován v domě “U Dvou zlatých lvů“, což je dnes v Národní ulici dům č. p. 7. (Frantiskovy-lazne, 2013).

Karlovy Vary

Jedinečnost Karlových Varů spočívá především v lázeňské léčbě a minerálních pramenech. Je zde 79 pramenů různé vydatnosti a z toho je 13 zachyceno a používáno k pitné kúře. Není to ale jediná věc, kterou můžeme v Karlových Varech podniknout. Je zde mnoho dalších aktivit, proč zde jezdí turisté z celého světa. Na začátku července zde můžeme navštívit mezinárodní filmový festival, který nemá o celebrity světového kalibru žádnou nouzi. Můžeme zde také využít širokou škálu sportovních a kulturních aktivit, které Karlovy Vary nabízí. (Karlovyvary, 2013).

Dalšími významnými lázeňskými středisky jsou podle internetového zdroje Hajdich (2013) následující:

- *Severozápadní Čechy* – Jáchymov, Lázně Kynžvart, Konstantinovy Lázně,
- *Severovýchodní Čechy* – Teplice, Lázně Kundratice, Jánské Lázně, Velichovky, Poděbrady,
- *Jižní Čechy* – Bechyně, Třeboň,

⁴ Chráněná krajinná oblast

- *Jesenicko* – Jeseník, Karlova Studánka, Velké Losiny,
- *Severovýchodní Morava a Slezsko* – Lázně Darkov, Klimkovice, Teplice nad Bečvou,
- *Jihovýchodní Morava* – Kostelec, Ostrožská Nová Ves, Hodonín.

4.6 Kongresový cestovní ruch

Kongresový cestovní ruch se řadí mezi nejpřínosnější formy cestovního ruchu a to proto, že průměrná útrata účastníka kongresu, konference nebo výstavy bývá až 3x vyšší než u běžného turisty. V České republice, ale není potenciál kongresového cestovního ruchu plně využit. O velké kongresy soutěží města z celého světa stejně tak jako o právo pořádat olympijské hry a podobně (E-vsudybyl, 2013).

4.7 Incentivní cestovní ruch

Tak jak udává Sebek, Kosková a spol. (E-vsudybyl, 2013) z oddělení kongresového a incentivního cestovního ruchu organizace CzechTourism ve článku *“Rozvoj kongresové a incentivní turistiky v regionech České Republiky”* je incentivní cestovní ruch *“motivační formou uplatňovanou vůči zaměstnancům. Zaznamenává trendy, které jsou pro Česko významné. Uplatňují se aktivity na venkově a v přírodě s cílem nabízet zážitky. V tomto je možné využívat ohromný kulturní a přírodní potenciál České republiky. Rozvíjet hipoturistiku, agroturistiku a venkovský cestovní ruch vůbec.”* (E-vsudybyl, 2013).

5 Trh cestovního ruchu

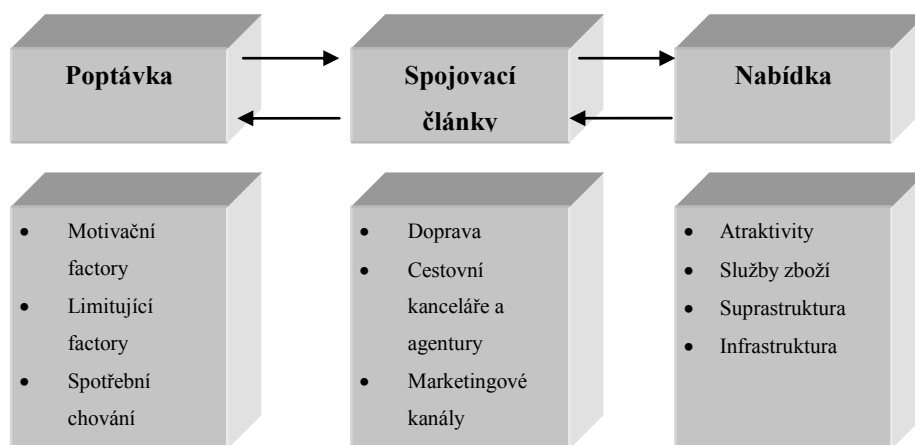
Předtím než si zhodnotíme konkrétní přínosy cestovního ruchu pro národní hospodářství, musíme si v první řadě definovat trh turismu.

Trh můžeme definovat různými styly, ale podle Palátkové je z hlediska ekonomického trh možno chápat jako: „*oblast ekonomiky, ve které dochází k výměně výsledků činností mezi jednotlivými ekonomickými subjekty prostřednictvím směny. Vzájemným působením nabídky a poptávky je pak na trhu formována cena*“. (Palátková, 2011, str. 29)

Na turismus se vztahují obecná vymezení trhu, ale co je nutné vzít v potaz je celá řada specifik vyplývajících z množství, struktury a charakteru subjektů a objektů turismu. Často je používán výraz „*systém turismu*“ aniž by byl možný přesným způsobem definován. Tak jak tvrdí Palátková „*systém je možné vnímat jako určitý rámec pro vzájemné interakce mezi nabídkou dané destinace, poptávkou a spojovacími články mezi nabídkou a poptávkou*“. (Palátková, 2011, str. 30)

Tab. 5. 1. ukazuje vzájemnou propojenost mezi jednotlivými komponenty trhu turismu.

Tab. č. 5.1 – Komponenty trhu turismu

Zdroj: Palátková (2011)

5.1 Tržní subjekty turismu

Tak jako u jiných trhů produktů je i nabídka a poptávka v turismu reprezentována subjekty. Podle Palátkové (2011) jimi jsou:

- *Domácnosti*, přicházejí na trh za účelem uspokojit potřeby a maximalizovat jejich užitek,
- *Firmy*, jejichž cílem je maximalizovat zisk z produkce zaměřené na účastníky turismu,
- *Stát*, který vstupuje na trh z několika důvodů a to s cílem ovlivnit jej, odstranit některé negativní dopady nebo stimulovat pozitivní vliv.

5.2 Tržní objekty turismu

Palátková (2011) také ve své knize poukazuje na to, že předmětem směny turismu jsou objekty turismu a to buď:

- *nehmotné statky (služby)*, které jsou rozhodujícím předmětem na trhu turismu,
- *hmotné statky (zboží)*, které hrají v turismu roli doplňujícího předmětu směny, ale v mezinárodním turismu hrají poměrně významnou roli. Objem spotřebních výdajů je dán rozdílností cenových hladin zdrojové a cílové destinace, kupní silou návštěvníků zdrojové destinace, směnným kurzem a atraktivitou nabídky v cílové destinaci.

5.3 Faktory ovlivňující trh turismu

Každý subjekt na každém trhu operuje ve složitém prostředí a subjekty turismu na tom nejsou jinak. Můžeme říct, že trh je velmi citlivý na faktorech vnějšího prostředí, které můžeme rozdělit do následujících skupin. Podle knihy Palátkové (2011) jimi jsou:

Politické a bezpečnostní faktory: jednou ze základních podmínek rozvoje turismu je mírové uspořádání světa a volný pohyb osob. Vedle toho je také podmínkou disponibilní příjem a fond volného času. Největšími narušovateli CR je politické nestabilita a válečné konflikty. Lidé prostě do destinací postiženými těmito problémy jezdit nechtějí a to také kvůli rostoucí hrozbě teroristických útoků. Příkladem nám může být Egypt kde je i přes turistický “boom“ velké riziko teroristických útoků a v uplynulých letech nestabilní politický systém, který zažil v roce 2012 převrat. K rozvoji turismu také nepřispívají epidemie a přírodní katastrofy,

Ekonomické faktory: Nejvýznamnějším ekonomickým faktorem, který ovlivňuje trh turismu je ekonomický růst měřitelný makroekonomickou veličinou a to hrubým domácím produktem (HDP). HDP ovlivňuje výši disponibilního důchodu jednotlivce (jsou to celkové skutečně obdržené příjmy domácností nebo jednotlivce po odečtení osobních daní). Přestože je známo, že v zemích s vyšším HDP na obyvatele je patrná vyšší intenzita cestování, musíme brát v potaz i jiné faktory jako rozdílná ekonomická úroveň zdrojové a cílové země, fond volného času či úroková míra,

Demografické faktory: Základním faktorem je neustálý nárůst populace, který podle PRB (Population Reference Bureau⁵) je na naší planetě necelých 7 miliard s předpokládaným nárůstem do roku 2050 na necelých 10 miliard. Nutno podotknout jeden fakt, že v rozvojových zemích je počet narozených na 1000 obyvatel 50⁶, zatímco v evropských zemích je okolo 10. Dalším významným globálním faktorem je stárnutí populace což může být v souvislosti s turismem určitá příležitost v segmentu seniorů, ale ovšem s přihlédnutím na penzijní reformy a jejich dopad na disponibilní příjmy a volný čas,

Technicko-technologické faktory: Tato oblast ovlivňuje trh turismu zejména v pokroku letecké dopravy a informačních technologií. Letecká doprava zaznamenává v posledních letech nejvyšší dynamiku růstu ve vztahu k ostatním druhům dopravy. Máme již nízkonákladové společnosti, které nás dopraví po Evropě ještě levněji než ostatní dopravní prostředky. Informační technologie zasahují v zásadě do všech procesů spojených s turismem a to zejména internet a sociální sítě,

Sociální faktory: Sociální prostředí je značně ovlivňováno společenským zřízením. Je to hlavně dáno tím, jak společnost přerozděluje důchody v dané zemi⁷ a tím ovlivňuje disponibilní důchody jednotlivců. Je to také dáno do značné míry sociálními zákony, které nám obvykle zákoníkem práce garantuje právo na dovolenou v příslušné výši a stanovení délky pracovní doby,

Ekologické faktory: Z hlediska podstaty je tento faktor příčinou realizace cestovního ruchu jako takového. Je to způsobeno přirozenou atraktivitou prostředí, které se nachází v oblastech, které byly v minulosti nebo stále jsou méně ekonomicky využívány a to zejména

⁵ Je to soukromá, nezisková organizace, která informuje lidi po celém světě o populaci, zdraví a o životním prostředí pro výzkumné nebo akademické účely.

⁶ Příkladem je Afrika

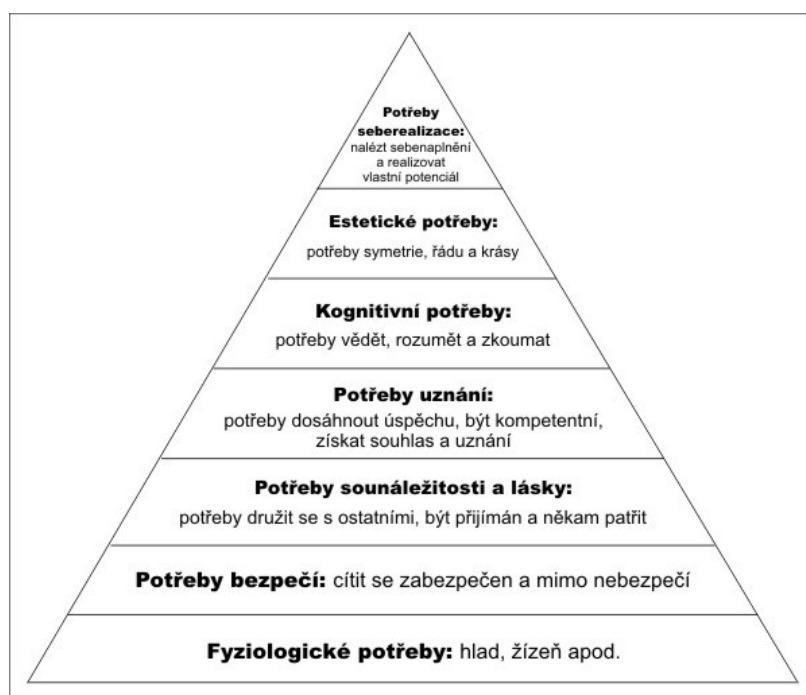
⁷ Daňová politika, transfery, apod.

průmyslovými odvětvími. Místa, která jsou více průmyslově využívána, a v tomto důsledku je zhoršena kvalita životního prostředí, je obyvatelstvo motivováno k vyhledávání míst, které jsou v kontrastu s jejich obvyklým prostředím.

6 Přínosy cestovního ruchu pro národní hospodářství

Cestovní ruch je soubor činností na daném území, které jsou zaměřené na uspokojování potřeb související s cestovním ruchem a pobytem osob mimo města trvalého bydliště a to především ve volném čase (Juřenová, 2010). Abychom věděli, jakým způsobem máme potřeby účastníků cestovního ruchu uspokojovat, musíme začít pěkně popořadě, a proto si uvedeme Malslowou⁸ pyramidu potřeb na Obr. 6.1.

Obr. č. 6.1 Malslowa pyramida potřeb

Zdroj: www.filosofie-uspechu.cz (2013)

O uspokojování potřeb jako motivací cestovního ruchu se také zabývá ve své bakalářské práci Viznarová (2010) a ta na základě zjištěných informací rozděluje potřeby uspokojované prostřednictvím cestovního ruchu do dvou skupin:

- *Potřeby, jejichž uspokojení je vlastním cílem cestovního ruchu (primární, motivační),*
- *Potřeby, jejichž uspokojení podmiňuje a zprostředkovává realizaci předchozích potřeb (realizační, sekundární).*

⁸ Americký psycholog Abraham Harold Maslow (10. nejcitovanější psycholog ve 20. století)

První skupina zahrnuje např. potřeby odpočinku, klidu, změny místa a poznání.

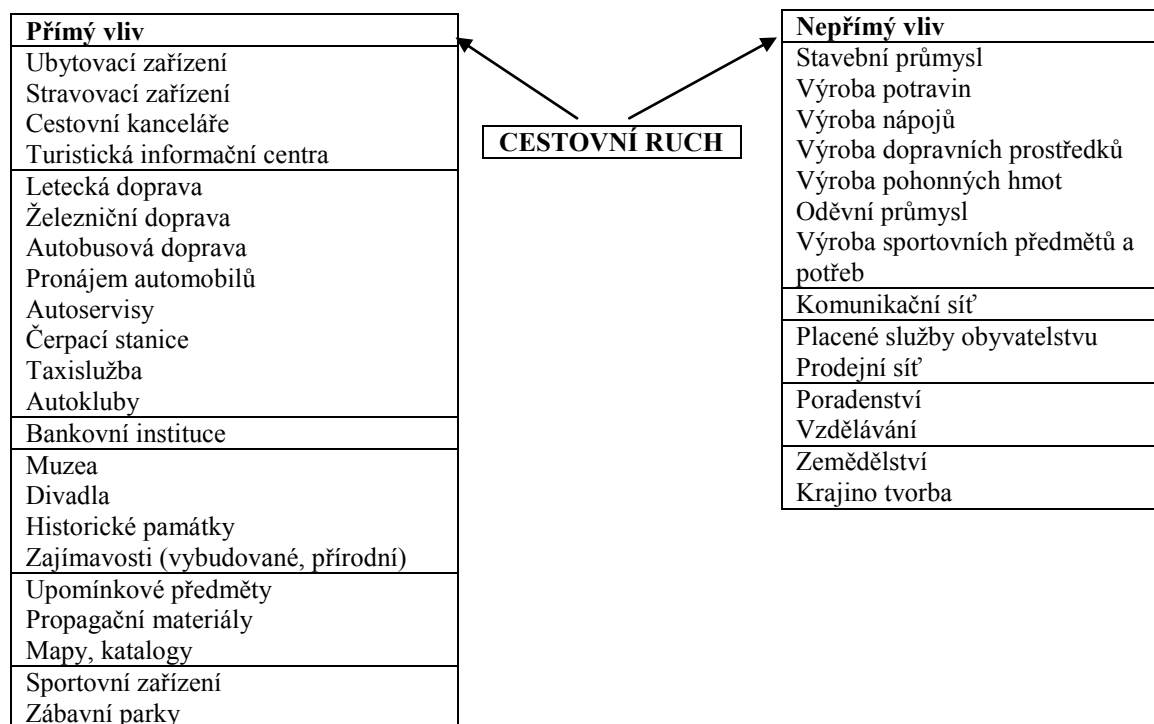
Do druhé skupiny zahrnujeme potřeby, které nejsou cílem účasti cestovního ruchu, ale úzce s ní souvisí a to například potřeby přemístění, bydlení či výživy.

Nejdůležitější je, aby byly potřeby zákazníka CR uspokojeny, protože právě to má největší přínos pro národní hospodářství. Spokojený zákazník na rozdíl od zákazníka nespokojeného utratí více peněz, doporučí destinaci rodině a přátelům a ti všichni mohou navštívit danou destinaci a tím přispívat národnímu hospodářství příslušné země.

6.1 Multiplikační efekt cestovního ruchu

Abychom si přiblížili reálně přínosy cestovního ruchu, musíme si uvést a vysvětlit princip takzvaného multiplikačního efektu CR. Princip je jednoduchý a spočívá v tom, že CR přímo a nepřímo ovlivňuje řadu dalších odvětví lidské činnosti. Schéma níže nám ukáže, co CR ovlivňuje přímo a co nepřímo (Mmr, 2013).

Tab. č. 6.1 Multiplikační efekt CR

Zdroj: Mmr, (2013)

6.2 Satelitní účet cestovního ruchu

Tak jak uvádí Drobná a Morávková (2007) satelitní účet CR je ekonomický účet odvětví cestovního ruchu, který dokáže identifikovat přímé přínosy CR pro národní hospodářství. Satelitní účet CR definuje řadu standardů, kterými můžeme změřit skutečné přínosy CR pro národní hospodářství. Zaměřuje se na:

- *procentní podíl CR na tvorbě HDP,*
- *podíl CR na vytváření pracovních míst,*
- *objem kapitálových investic vyvolaných cestovním ruchem,*
- *daňové příjmy z aktivit CR,*
- *vliv CR na platební bilanci státu.*

Vytváření těchto národních satelitních účtů bylo schváleno Komisí pro statistiku OSN v roce 2000. Satelitní účet od té doby zpracovává mnoho států jako např.: USA, Francie, Austrálie, Mexiko či Kanada. Česká republika je ve fázi zpracovávání satelitního účtu. ČSU a Ministerstvo pro místní rozvoj nyní připravují výpočty podle doposud doporučené metodiky WTO. (Drobná a Morávková, 2007).

6.3 Konkrétní vyhodnocení přínosů pro národní hospodářství ČR

Přínosy cestovního ruchu jsou rozmanitější, než se na první pohled může zdát. Rozdělují se na přímé a nepřímé. Nepřímé přínosy jsou např.: podpora malého a středního podnikání, záchrana kulturních, uměleckých a historických památek, zvýšení všeobecné vzdělanosti apod.

My se budeme primárně zajímat o vyhodnocení přímých přínosů cestovního ruchu pro národní hospodářství, tak jak je uvedeno v kapitole 6.2 satelitního účtu cestovního ruchu. K datům satelitního účtu musíme zmínit fakt, že se Česká republika potýká v rámci vypracování satelitního účtu se špatným získáváním informací, potřebné pro jeho vypracování, tudíž jsou některé data pro rok 2012 vůbec neposkytnuta nebo to jsou data předběžná.

6.3.1 Hrubý domácí produkt – HDP

Podle internetového zdroje CzechTourism (2013) je HDP množství států a služeb, které státní ekonomika vyprodukuje za určité období. Rozlišujeme:

- *Hrubý domácí produkt* – souhrn statků a služeb vyjádřený v penězích vytvořený za určité období výrobními faktory na území státu,
- *Hrubý národní produkt* – souhrn statků a služeb vyjádřený v penězích vytvořený za určité období výrobními faktory ve vlastnictví občanů příslušné země (výroba může být prováděna jak v tuzemsku, tak i na území jiného státu).

Při hodnocení váhy CR na HDP není tak důležitá celková výše HDP, ale podíl CR na celkovém HDP. Příkladem nám může být Tab. 6.2. Zde můžeme vidět 4 státy, které mají odlišné výše HDP a podíl CR. Vidíme, že největší hrubý domácí produkt byl vytvořen v USA, ale podíl CR na HDP je pouhých 2,6%. Na druhou stranu mají nejmenší vytvořené HDP Maledivy, ale podíl cestovního ruchu je 30,8%. (Palátková, 2011).

Tab. č. 6.2 Srovnání ekonomického významu cestovního ruchu vybraných zemí podle vlivu na HDP (2011)

Ukazatel	Česká republika	Rakousko	USA	Maledivy
Přímý vliv cestovního ruchu na HDP				
Absolutně v mld. USD	4,8	15,7	404,0	0,5
Relativně v %	2,5%	4,3%	2,6%	30,8%
Přímý, nepřímý a indukovaný vliv cestovního ruchu na HDP				
Absolutně v mld. USD	15,3	43,6	1349,6	1,2
Relativně v %	8,0%	11,8%	8,8%	70,5%
Celkové hodnocení podle HDP (přímý, nepřímý a indukovaný vliv)				
Absolutně celosvětově	47. pozice	24. pozice	1. pozice	121. pozice
Relativně celosvětově	101. pozice	67. pozice	89. pozice	4. pozice

Zdroj: Palátková (2011)

Abychom si uvedli jak je CR důležitý pro HDP České republiky, použijeme data z Českého statistického úřadu.

Tab. č. 6.3 Hrubý domácí produkt

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HDP	6,0 %	6,4 %	6,5 %	3,5 %	-3,1 %	2,5 %	1,9 %	- 1,7 %

Zdroj: ČSU (2013)

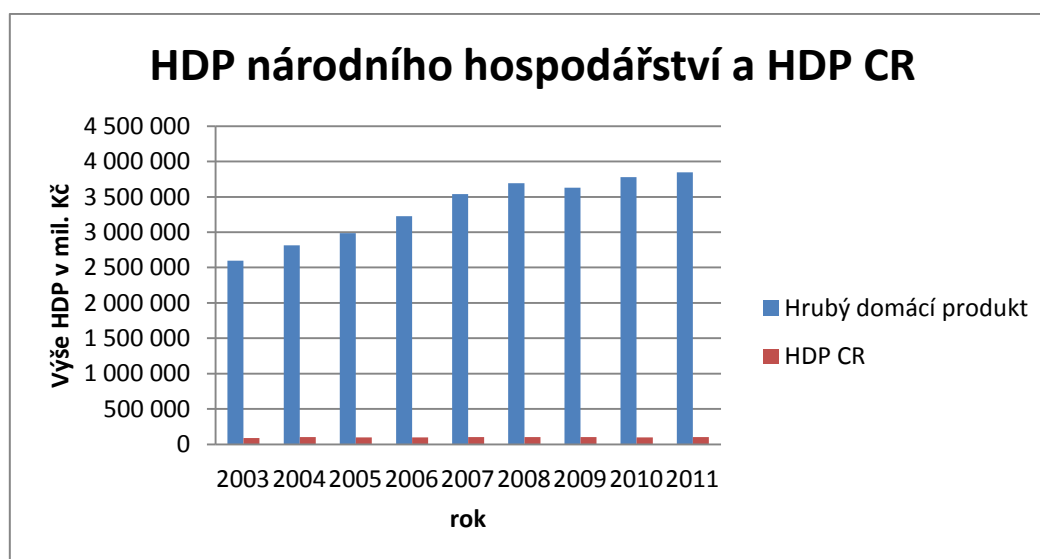
Tab. č. 6.4 Podíl cestovního ruchu na HDP

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl CR na HDP	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,8 %	2,9 %	2,7 %	2,7 %	2,6%

Zdroj: ČSU (2013)

Tak jak nám napovídá Tab. 6.4, tak se CR podílí na HDP v průměru okolo 3 %, ale i to má docela podstatný vliv na celkovou tvorbu HDP. Pro lepší vizuální představu, jakou mírou se podílí CR na HDP, můžeme vidět v Grafu 6.1, který nám ukazuje, kolik vytváří CR HDP ve srovnání s celkovým HDP ekonomiky. Jak v grafu, tak i v tabulce můžeme vidět, že se podíl cestovního ruchu na HDP pomalu snižuje, což může být zapříčiněno světovou hospodářskou krizí.

Graf č. 6.1 HDP národního hospodářství a HDP CR (v Kč)

Zdroj: ČSU (2013)

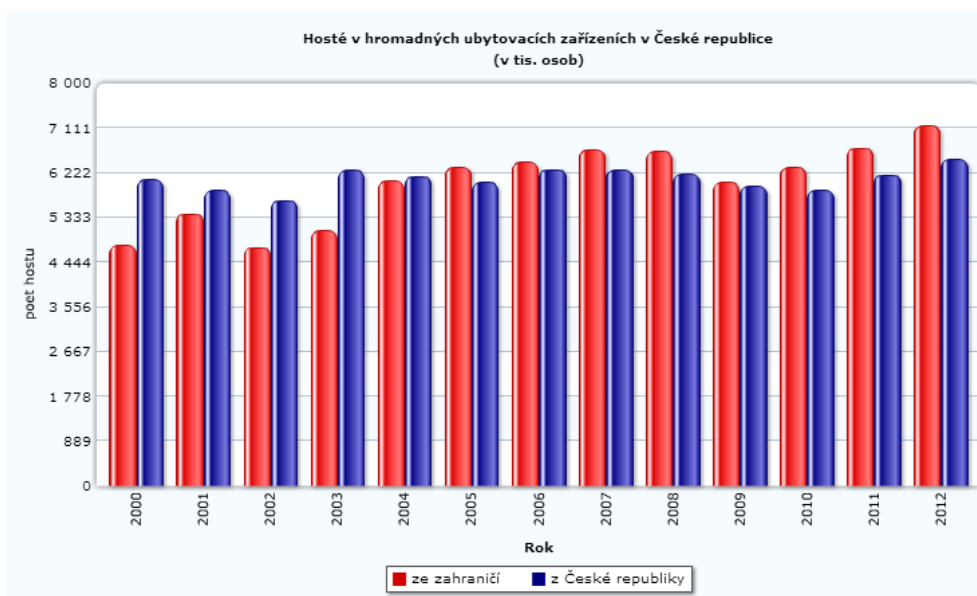
6.3.2 Platební bilance

Platební bilance zachycuje transakce naší ekonomiky se zahraničím v daném roce. Abychom si to vysvětlili lépe, tak platební bilance porovnává platby ze zahraničí a platby do zahraničí. Tvoří jej čtyři části a to běžný účet, finanční účet, kapitálový účet a změna devizových rezerv (Miras, 2013).

Podle výzkumu CzechTourism (2013), dosáhly příjmy z mezinárodního cestovního ruchu v první polovině roku 2012 68,4 miliardy korun, což také bylo o 12,7% více jak ve stejném období minulého roku. V tomto období také skončilo Saldo platební bilance přebytkem 26,7

miliardy korun. Tento růst příjmu částečně vykompenzoval dopady z předchozích let. V druhém čtvrtletí dosáhla Česká republika příjmů z mezinárodního cestovního ruchu ve výši 35,9 miliardy korun, což opět představuje meziroční růst 9,5%. Tak jak můžete vidět na Grafu 6.2, vzrostl také počet příjezdů zahraničních turistů, který se vyšplhal za rok 2012 něco málo přes 7 miliónu, což je také nejvíce v historii. Výdaje českých turistů na zahraniční cestovní ruch v prvním pololetí roku 2012 dosáhl 41,6 miliardy korun což je o 6,6% více jak za stejné období minulého roku.

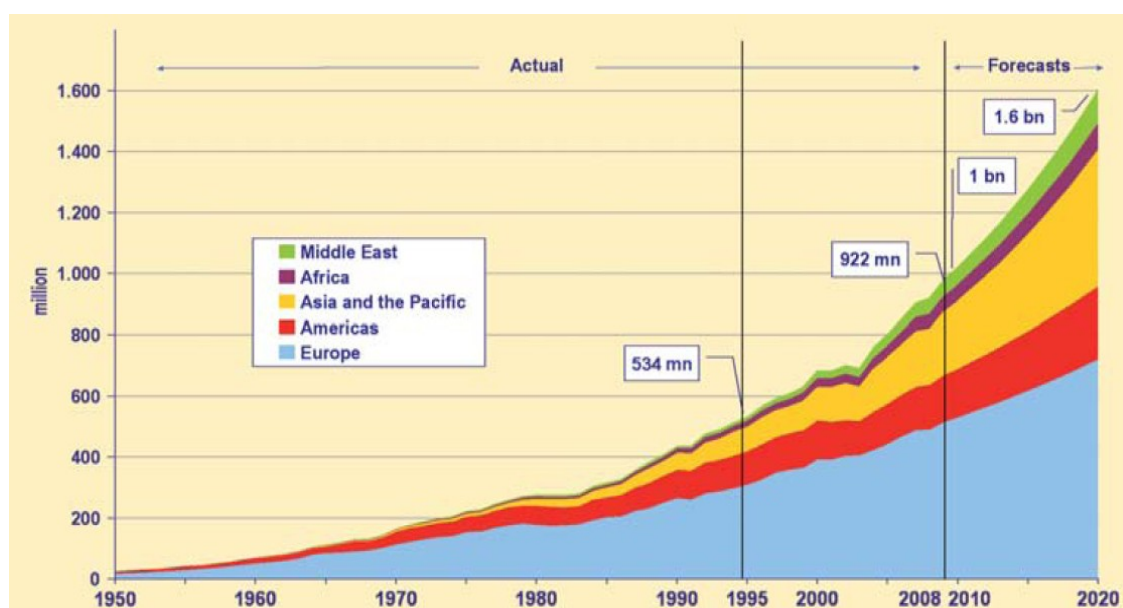
Graf č. 6.2 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních

Zdroj: ČSU (2013)

Do budoucna bude mít ČR také pozitivní vliv na platební bilanci a to kvůli tomu, že se očekává více příjezdů zahraničních turistů do Evropy viz Graf 6.3, který ukazuje, že se do roku 2020 mají zvýšit příjezdy až o 200 milionů turistů ročně. Tato predikce má také svoje opodstatnění, protože můžeme vidět pomalé zvyšování příjezdů zahraničních turistů do ČR i v Grafu 6.2.

Graf č. 6.3 Vývoj mezinárodních příjezdů v cestovním ruchu

Zdroj: www.unwto.org (2013)

6.3.3 Zaměstnanost

To, že má cestovní ruch výrazný vliv na zaměstnanost, není pochyb. Palátková (2011) uvádí, že je zaměstnanost vedle vlivu CR na HDP druhý největší základní ukazatel postavení cestovního ruchu v ekonomice.

Stále větší počet turistů logicky vyvolá větší poptávku po službách spojených s cestováním. Tím cestovní ruch vytváří stále nová pracovní místa, ale nejen v cestovním ruchu (průvodcovství, ubytovací a stravovací zařízení, cestovní kanceláře...), ale také v odvětvích, které multiplikační efekt CR přímo a nepřímo ovlivňuje (doprava, bankovníctví, telekomunikace, sport,...). V současné době kdy se CR vyvinul do podoby, jaké ho známe, se uvádí, že každé deváté pracovní místo je vyvoláno cestovním ruchem (Drobná, 2007). Jaký vliv má CR na zaměstnanost v ČR, můžeme vidět v Tab. 6.5, údaje byly přebrány z výzkumu ČSU.

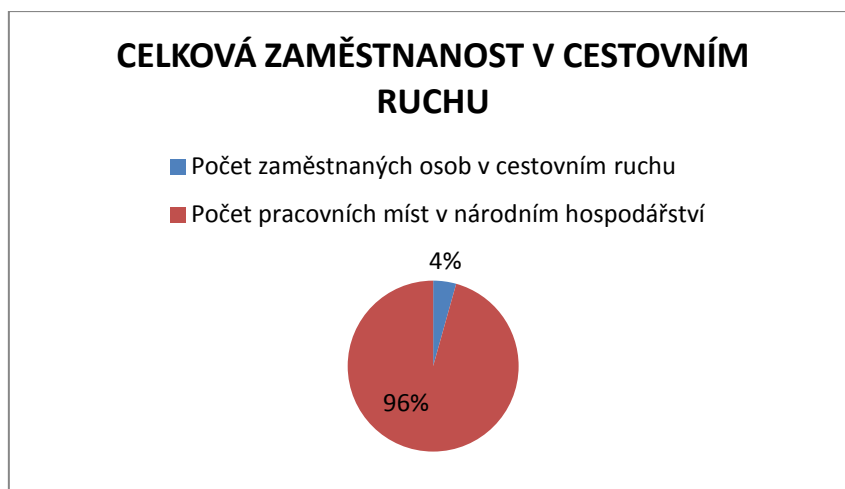
Tab. č. 6.5 Počet pracovních míst v národním hospodářství a počet zaměstnaných osob v CR podle odvětví (rok 2011)

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu			Počet pracovních míst v národním hospodářství		
	Sebe zaměstnání	Zaměstnanci	Celkem	Sebe zaměstnání	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví CR						
1 – Hotely a podobná zařízení	6,977	34,787	41,764	7,410	34,956	42,366
2 – Restaurace a podobná zařízení	16,625	52,604	69,229	41,461	115,706	157,167
3 – Osobní železniční doprava	0	13,417	13,418	0	33,010	33,011
4 – Osobní silniční doprava	1,321	10,347	11,668	4,532	34,474	39,006
5 – Osobní lodní doprava	5	51	56	18	167	184
6 – Osobní letecká doprava	10	3,396	3,406	10	3,644	3,654
7 – Doplňkové služby osobní dopravy	52	2,794	2,846	292	17,558	17,849
8 – Pronájem zařízení pro osobní dopravu	38	84	122	401	1,289	1,690
9 – Cestovní agentury a podobná zařízení	3,615	8,155	11,770	3,761	8,256	12,017
10 – Kulturní služby	1,931	8,510	10,440	6,976	25,598	32,574
11 – Sportovní a ostatní rekreační služby	670	1,723	2,393	8,543	20,413	28,956
Charakteristická odvětví CR	31,244	135,868	167,112	73,403	295,071	368,474
Související odvětví CR	16,395	44,503	60,898	292,634	1,153,185	1,445,819
Nespecifická odvětví CR	573	2,683	3,256	574,640	2,703,553	3,278,194
Odvětví celkem	48,212	183,054	231,266	940,678	4,151,809	5,092,487

Zdroj: ČSU (2013)

Jak můžeme vidět z Tab. 6.5 je celkem zaměstnáno 231 266 lidí pouze v cestovním ruchu. Také můžeme vidět, že lidé pracující v cestovním ruchu na vlastní zodpovědnost je také dost, přece jenom je to skoro 50 tisíc lidí, kteří působí v cestovním ruchu jako sebe zaměstnání. Z Grafu 6.4 lze vyčíst, že se cestovní ruch podílí na celkových pracovních místech v průměru celými 4%. Na první pohled se to může zdát málo, ale jeho přínos je obrovský a to proto, že by bez něj bylo v naší republice o 200 tisíc více nezaměstnaných lidí, což už může způsobit nemalé problémy.

Graf č. 6.4 Celková zaměstnanost v cestovním ruchu (rok 2011)

Zdroj: ČSU (2013)

Tak jak jsme si už zmínili, zaměstnanost má pro národní hospodářství veliký vliv. Pokud se ale budeme držet multiplikačního efektu, zjistíme, že má cestovní ruch přímý a nepřímý vliv na zaměstnanost (Palátková, 2011). Tak jak uvádí Tab. 6.6 přímý vliv CR na zaměstnanost je okolo 4,3%. Nepřímý vliv na zaměstnanost je ale vyšší a to kvůli tomu, že cestovní ruchu zasahuje do řady dalších odvětví. Takováto zaměstnanost vyvolána cestovním ruchem společně s přímým vlivem dosahuje až 9.5%. Zaměstnanost vyvolaná cestovním ruchem je u každého státu jiná. Pokud se koukneme na Mauricius, uvidíme, že přímý a nepřímý vliv CR na zaměstnanost dosahuje až 63,3 % , i když CR vyvolává zaměstnanost pouze u 87 tisíců lidí. Je to způsobeno tím, že takováto země je na cestovním ruchu závislá více než Česká republika a to také kvůli tomu, že máme i řadu dalších produktivních odvětví, která mají podstatný vliv na zaměstnanost v naší republice.

Tab. č. 6.6 Srovnání ekonomického významu cestovního ruchu vybraných zemí podle vlivu na zaměstnanost (2011)

Ukazatel	Česká republika	Rakousko	USA	Mauricius
Přímý vliv cestovního ruchu na zaměstnanost				
Absolutně v mld. USD	207,5	195,8	5491,6	37,8
Relativně v %	4,3%	4,7%	3,9%	27,5%
Přímý, nepřímý a indukovaný vliv cestovního ruchu nezaměstnanost				
Absolutně v mld. USD	458,9	522,6	14777,6	87,0
Relativně v %	9,5%	12,7%	10,5%	63,3%
Celkové hodnocení podle zaměstnanosti (přímý, nepřímý a indukovaný vliv)				
Absolutně celosvětově	57. pozice	53. pozice	3. pozice	119. pozice
Relativně celosvětově	81. pozice	54. pozice	71. pozice	6. pozice

Zdroj: Palátková (2011)

6.3.4 Tvorba hrubého fixního kapitálu

Tvorba hrubého fixního kapitálu je neoddělitelnou složkou popisu a analýzy jednotlivých odvětví cestovního ruchu. Je také součástí satelitního účtu cestovního ruchu a podle metodiky ESA 1995 tvoří položku hrubého kapitálu změna stavu zásob, čisté pořízení cenností a tvorba hrubého fixního kapitálu (Czso, 2013).

Satelitní účet cestovního ruchu se zabývá pouze tvorbou hrubého fixního kapitálu a to proto, že jak čisté pořízení cenností, tak i změna stavu zásob tvoří pouze 1/20 v národním hospodářství. Tak jak můžeme zahlédnout v Tab. 6.7, která byla přebrána z ČSU, se oproti roku 2003 THFK⁹ značně zvětšila i když je teď pod hodnotou z roku 2008. To znamená, že je vývoj THFK kolísavý, ale pomalu rostoucí a v roce 2010 se CR podílel na THFK celými 4,4% což je, ale o 0,6% méně než z roku 2009. Důsledkem tohoto kolísání by mohla být celosvětová hospodářská krize, která ovlivňuje většinu věcí spojené s národním hospodářstvím.

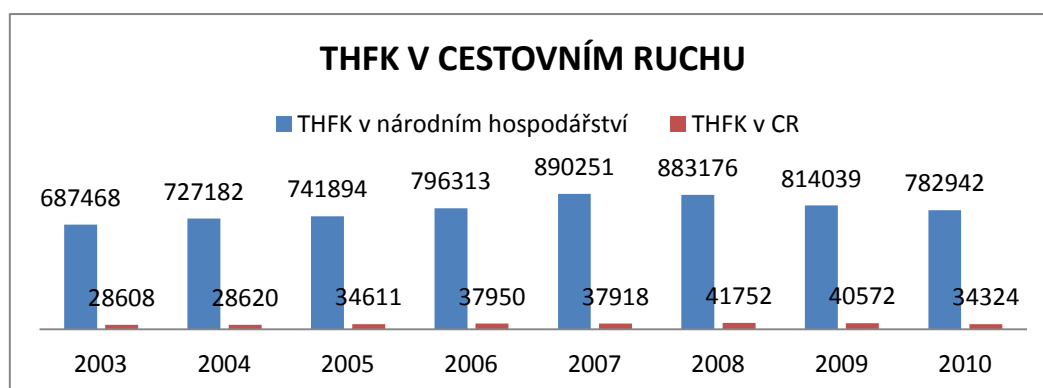
Tab.č. 6.7 Podíl CR na celkové THFK (v mil. Kč)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
A. VYRÁBĚNÁ NEFINANČNÍ AKTIVA	28 602	28 608	34 591	37 941	37 903	41 744	40 565	34 317
A.1. Hmotná fixní aktiva	28 159	28 133	34 231	37 538	37 419	41 049	39 881	33 631
2. Ubytovací zařízení	6 091	5 368	5 065	6 809	6 075	5 660	6 265	5 354
3. Ostatní budovy a stavby	17 471	16 693	21 463	20 526	20 384	23 408	25 243	21 106
4. Dopravní prostředky (osobní)	3 046	4 564	5 988	8 453	8 638	9 225	6 255	5 420
5. Ostatní stroje a zařízení	1 548	1 499	1 714	1 750	2 321	2 755	2 112	1 746
6. Pěstovaná aktiva	3	9	1	1	1	2	5	5
A.2. Nehmotná fixní aktiva	443	475	360	403	484	695	683	686
B. Nevyráběná nefinanční aktiva	6	12	20	8	16	8	7	7
Celkem THFK v cestovním ruchu	28 608	28 620	34 611	37 950	37 918	41 752	40 572	34 324
Celkem THFK v národním hospodářství	687 468	727 182	741 894	796 313	890 251	883 176	814 039	782 942
Podíl CR na celkové THFK (v%)	4,2	3,9	4,7	4,8	4,3	4,7	5,0	4,4

Zdroj: ČSU (2013)

Kolísavost tvorby THFK je lépe vidět na Grafu 6.5, který nám ukazuje, že se až do roku 2007 THFK zvyšovala a po příchodu hospodářské krize se začala snižovat.

Graf č. 6.5 THFK v cestovním ruchu (v Kč)

Zdroj: ČSU (2013)

⁹ Tvorba hrubého fixního kapitálu

6.3.5 Daňové příjmy z aktivit CR

Daňové příjmy jsou pro stát velice zásadní. Pokud srovnáme příjmy z cestovního ruchu v roce 1950, které činily pouhé 2 miliardy dolarů, s dneškem kdy jsou příjmy větší jak 400 miliard dolarů, není pochyb, že tento fakt zaujal finanční a daňové úřady zemí z celého světa. Není pochyb, že všem významným ekonomickým aktivitám hrozí zdanění, avšak v oblasti cestovního ruchu jsou určité typické jevy, které vzbuzují pozornost daňových úřadů. Těmito typickými jevy jsou (Cot, 2013):

- *daně mohou být uvaleny na návštěvníky země, a tím se můžeme vyhnout nepopularitě spojené s daněmi, které zatěžují občany dané země, tzn. daň je exportována. Tento fakt je důležitý především tam, kde jsou plátcí daně zároveň voliči dané vlády,*
- *turisté a občané dané země jsou natolik bohatí, že si mohou dovolit platit daně, aniž by je to zatěžovalo,*
- *výdaje na cestování jsou závislé především na našem vlastním uvážení, a proto se jim můžeme vyhnout, pokud by byli příčinou nesnází.*

Z cestovního ruchu můžeme vysávat peníze dvěma způsoby a to buď již zmiňovanými daněmi, nebo poplatky. Ty rozdělujeme podle toho zda jsou vybírány přímo od zákazníka či od podnikatelů. Jimi jsou (Cot, 2013):

Daně a poplatky přímo vybírané od turistů

- *výstupní formality a daně,*
- *vstupní poplatky (víza),*
- *odbavovací poplatky na letištích, v přístavech a silničních hraničních přechodech,*
- *DPH z ubytování, prodejní daně, hotelové poplatky, poplatky za lůžko/noc,*
- *daně z dopravy, stravování a nákupů,*
- *ekologická daň,*
- *poplatky z turistických atrakcí.*

Daně a poplatky vybírané od podnikatelů

- *daně z pohonných hmot,*
- *dovozní cla na zařízení používaná v cestovním ruchu,*
- *daně z majetku uvalené na hotely a turistická střediska,*

- *daně ze zisků společnosti.*

Ostatní daně zahrnují daně z mezd (hotely a ostatní společnosti CR jsou náročné na pracovní sílu a zaměstnance), poplatky za marketing, školení a různá povolení.

Na základě informací z ČSU si můžeme přiblížit, kolik peněz dostane Česká republika do státního rozpočtu za jeden rok. Údaje máme k dispozici od roku 2003 až do roku 2011.

Tab. č. 6.8 Daně v ČR

v mil. Kč

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daně ČR	236,249	279,033	308,602	314,709	357,449	367,624	367,913	370,582	378,936

Zdroj: ČSU (2013)

Tab. č. 6.9 Daně v ČR

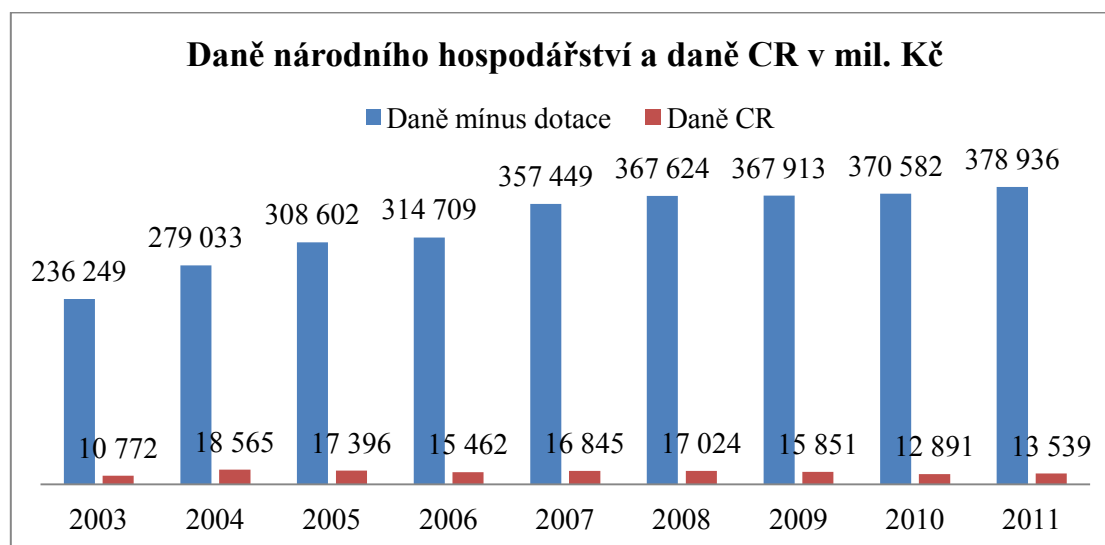
v mil. Kč

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daně CR	10,772	18,565	17,396	15,462	16,845	17,024	15,851	12,891	13,539

Zdroj: ČSU (2013)

Na Grafu 6.6 můžeme zpozorovat stálou tendenci zvyšování daní, která má z dlouhodobého hlediska stále progresivní charakter. Paradoxem je ale to, že se daně z CR podílely na celkových daních více v roce 2004, kdy bylo vybráno celkově 279 033 mil. Kč, než v roce 2010, kdy bylo vybráno na daních 370 582 mil. Kč.

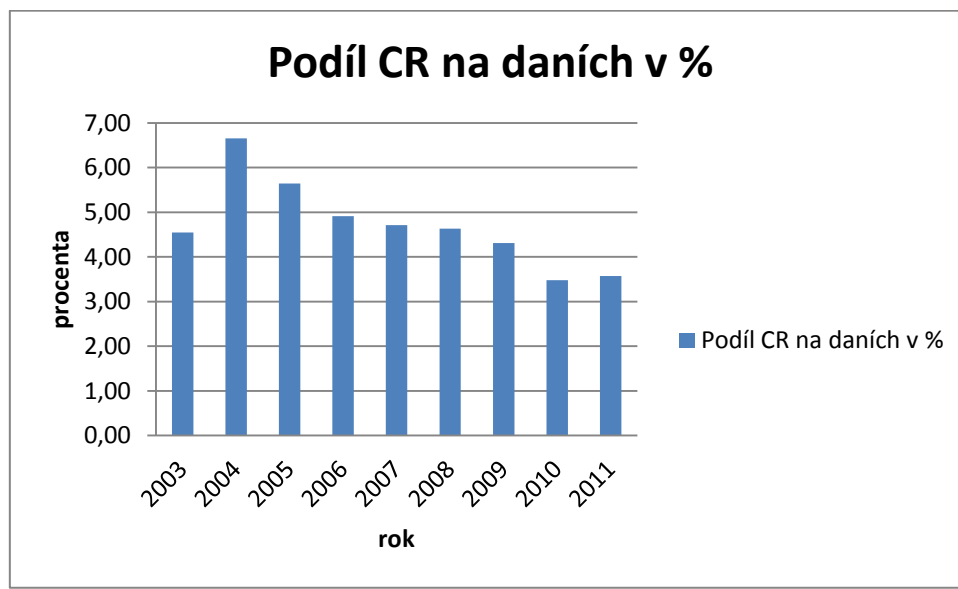
Graf č. 6.6 Daně národního hospodářství a daně CR v mil. Kč

Zdroj: ČSU (2013)

Pokles podílu na daních se dá lépe zobrazit na Grafu 6.7, kde vidíme rapidní pokles podílu CR na daních. Nejhorším rokem byl rok 2010, kdy byla možnou příčinou tohoto poklesu celosvětová hospodářská krize.

Graf č. 6.7 Podíl CR na daních v %

Zdroj: ČSU (2013)

7 Závěr

V této bakalářské práci jsem se zabýval možnostmi cestovního ruchu v České republice a jeho zhodnocení pro národní hospodářství. V teoretické části jsem popsal typologii cestovního ruchu, stručně uvedl historický vývoj, předpoklady vzniku a rozvoje cestovního ruchu a popsal možnosti CR, které jsou uplatňovány v naší zemi. V praktické části jsem popsal ekonomii cestovního ruchu a na základě údajů ČSU jsem vyhodnotil konkrétní přínosy CR pro národní hospodářství naší země.

Rekapitulace dílčích závěrů

První dílčí závěr

Po uvedení možností cestovního ruchu v České republice jsem se ubezpečil, že největší uplatnění má u nás kulturně-poznávací forma cestovního ruchu a to z důvodů bohaté historie, nemalému zastoupení památek UNESCO a také díky tomu, že nejnavštěvovanější místo ČR je Pražský hrad, který do této formy patří. Také jsem si potvrdil, že se stále objevují nové formy cestovního ruchu jako například kongresový a incentivní cestovní ruch. Při sběru dat a informací jsem byl mile překvapen, když jsem narazil na nové trendy sportovního cestovního ruchu jako je hipoturistika nebo nový způsob pěší turistiky Nordic walking.

Druhý dílčí závěr

K dalšímu závěru ke kterému jsem dospěl je, že cestovní ruch má i přes jeho menší ohodnocení významu velice podstatný vliv pro národní hospodářství. Největší přínos má podle získaných výsledků na zaměstnanost, kterou přispívá celými 4 % do celkové zaměstnanosti státu, HDP se při součtu přímého a nepřímého vlivu podílí 8,5 % a na tvorbu hrubého fixního kapitálu, na kterém se podílí v průměru celými 4,5%. Tento fakt nemůže tomuto odvětví nikdo vzít. Také jsem se ujistil o tom, že cestovní ruch má pozitivní vliv na platební bilanci státu a daňové příjmy do státního rozpočtu.

Doporučení

Pokud bych měl udělat doporučení na základě získaných informací z této bakalářské práce, určitě by to bylo to, že by se měly zlepšit poskytované služby a o trochu více zvýšit daňové zatížení na turisty a to ve formě zavedení poplatku, který by se mohl nazývat "revitalizace

turismu“. Tento poplatek bude vybírán všemi ubytovacími zařízeními, který se následně bude vybírat od majitelů a výtěžek se použije na zlepšení poskytovaných služeb v cestovním ruchu.

Věřím, že toto doporučení by mohlo pomoci zvýšit přínosy pro národní hospodářství ve formě slabého nárůstu klesajících daní z cestovního ruchu. Pokud by se totiž cestovní ruch revitalizoval, umožnilo by to zajišťovat lepší služby, které by přivedly do naší republiky více kapitálu. Pokud bude více peněz v oběhu, lidé budou více utrácet a budou poskytovány nové služby, které by zaměstnali další lidi, kteří budou více utrácet a platit daně.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

ČERTÍK, M. a kol. *Cestovní ruch. Vývoj, organizace, řízení*. 1. vyd. Praha:OFF, s.r.o.

2000, 351 s., ISBN 978-82-238-6275-1.

DROBNÁ Daniela, MORÁVKOVÁ Eva. *Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost*. vyd.

Praha: Fortuna, 2007. 205 s. ISBN 80-7168-901-7.

GAWORECKI, Wladyslaw. *Turystyka*. 1. vyd. Warszawa:PWE, 2003, 438 s., ISBN 83-208-

1471-5.

HESKOVÁ, Marie. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. 1. vyd.

Praha:Fortuna, 2006, 224 s., ISBN 80-7168-948-3.

HOLEČEK, Milan. - Mariot, P. – Střída, M. *Zeměpis cestovního ruchu*. 1. vyd., Praha

NČGS, 1999, 99 s. ISBN 80-86034-39-9.

KASPAR, Claude. *Základy cestovního ruchu*. 1. Vyd. Banská Bystrica:UMB, 1995, 142 s.,

ISBN 80-901166-5-5.

LEDNICKÝ, Václav. *Využití technických památek v českém cestovním ruchu*. 1. Vyd.,

Ostrava:VŠB, 2004, 126 s., ISBN 80-248-0611-8.

MALÁ, Vlasta. a kol. *Základy cestovního ruchu*. 1. vyd., Praha:VŠE, 2002., 100 s., ISBN

80-245-0439-1.

PALÁTKOVÁ Monika, ZICHOVÁ Jitka. *Ekonomika turismu*. vyd. Praha: Grada Publishing

2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

PANASIUK, Aleksander. *Ekonomika turystyki*. 1.vyd., Warszawa:PWN, 2007, 229s. ISBN

978-83-

01-14722-8.

ULRYCH, M. *Co hýbe světem aktivní turistiky*. C.O.T Business, č. 3, 2008, s. 19, ISSN

1212-4281.

Internetové zdroje a ostatní

ABCHISTORY: *Jezdecké stezky (Hipostezky)* [online]. Abchistory 2013 [cit. 24.2.2013,

19:00] <http://www.abchistory.cz/hipostezky/>

CZECH-PRESS: *Je Česko cyklistickou velmocí?* [online]. Czech-press 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] http://www.czech-press.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=3522&catid=71:sport&Itemid=5

CZECHTOURISM: *Aktuální informace* [online]. CzechTourism [cit. 2.5.2013, 2:34] <http://www.czechtourism.cz/institut-turismu/aktualni-informace/prijmy-z-cestovniho-ruchu-vzrostly-o-127-procent.html>

CZECHTOURISM: *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. Czechtourism 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

CZECHTOURISM: *Druhy průvodcovské činnosti* [online]. Czechtourism 2013 [cit. 9.5.2013, 20:30] <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/7-pruvodcovska-cinnost-komentovana-prochazka-mistnimi-atraktivitami/>

CZSO: *Hrubý domácí produkt* [online]. Czso 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_\(hdp\)](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_(hdp))

CZSO: [online]. Czso 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] [https://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/metodika_tsa_t8/\\$File/metod_thfk.pdf](https://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/metodika_tsa_t8/$File/metod_thfk.pdf)

COT: *Cestovní ruch a daně* [online]. Cot 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] http://www.cot.cz/data/cesky/99_05/5_trendy4.htm

E-VSUDYBYL: *Rozvoj kongresové a incentivní turistiky v regionech České Republiky* [online]. E-vsudybyl 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://e-vsudybyl.cz/clanky/rozvoj-kongresove-a-incentivni-turistiky-v-regionech-ceske-republiky-1233.html>

FRANTISKOVYLAZNE: *Lázně v minulosti a v současnosti* [online]. Frantiskovylazne 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] <http://www.frantiskovy-lazne.cz/lazenstvi-v-minulosti-a-soucasnosti/d-94030/p1=7095>

GISPORTAL: *Koupací vody* [online]. Gisportal 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.gisportal.cz/wp-content/uploads/2011/08/Koupaci-vody.jpg>

HAJDUCH: *Cestovní ruch ČR* [online]. Hajduch 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.hajduch.net/cesko/cestovni-ruch>

ICIPISEK: *Informační systém cestovního ruchu Písecka* [online]. Icpisek 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.icpisek.cz/docs/cz/kmo55.xml>

KARLOVYVARY: *Historie a současnost* [online]. Karlovyvary 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.karlovyvary.cz/cz/historie-a-soucasnost>

KUDYZNUDY: *Doporučené výlety* [online]. Kudyznudy 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00]
<http://www.kudyznudy.cz/Vylety.aspx?C=9>

LAZNELUHACOVICE: *Luhačovice* [online]. Lazneluhacovice 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50]
<http://www.lazneluhacovice.cz/luhacovice.php>

LYSA HORA: *O Lysé hoře* [online]. Lysahora 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00]
<http://www.lysahora.cz/tema/tema.phtml?id=6344>

MÁCHOVO JEZERO: *Historie Máchova jezera* [online]. Máchovo jezero 2013 [cit. 18.4. 2013, 8:43] <http://www.machovo-jezero-koupani.cz/historie-jezera.php>

MARIANSKELAZNE: *Vítejte v Mariánských lázních* [online]. Mariánskelazne 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50] <http://www.marianskelazne.cz/>

MIRAS: Platební bilance, devizový trh [online]. Miras 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50]
<http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie-07-platebni-bilance.php>

MMR: *Odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu* [online]. Mmr [cit. 18.4. 2013, 8:43] http://www.mmr.cz/getmedia/18d504b8-c3db-4d9e-aba8-7f6acfa2ee38/GetFile3_1.pdf

MMR: *Venkovský cestovní ruch* [online]. Mmr 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50]
<http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>

MMR: *Wellnes v ČR* [online]. Mmr 2013 [cit. 5.5.2013, 22:50]
http://www.mmr.cz/getmedia/86e9a173-6d57-4379-ac8f-0784086ae3e5/GetFile_4.pdf

NORDIC-WALKING: *Nordic Walking* [online]. Nordic-Walking 2013 [cit. 18.4. 2013, 8:43]
<http://www.nordic-walking.cz/>

OSTRAVSKAPLAVBA: *Hipoturistika* [online]. Ostravskaplavba 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.otavskaplavba.cz/op/hipoturistika.asp>

RAFT: *Mapa aktuální sjízdnosti* [online]. Raft 2013 [cit. 18.4. 2013, 8:43]
http://www.raft.cz/mapa_c.aspx

SULINET: *Vybrané technické památky v České republice* [online]. Sulinet 2013 [cit. 18.4. 2013, 8:43]

TŘEBOŇSKO: *CHarakteristika oblasti Třeboňsko* [online]. Třeboňsko 2013 [cit. 18.4. 2013, 8:43] <http://www.trebonsko.cz/charakteristika-oblasti-trebonska>

UNESCO-CZECH: *České dědictví unesco* [online]. Unesco-czech 2013 [cit. 24.2.2013, 19:00] <http://www.unesco-czech.cz/>

ZEMEPIS: *Řeky České republiky* [online]. Zeměpis 2013 [cit. 8.5.2013, 11:25]

<http://www.zemepis.com/srcr.php>

Závěrečné práce

HROMKOVÁ, Lenka. *Nové formy cestovního ruchu v České republice*. Brno 2012.

Diplomová práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Geografický ústav

JUŘENOVÁ, Eliška. *Projekt rozvoje cestovního ruchu na Uherskohradištsk*. Zlín 2010.

Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky.

VIZNAROVÁ, Alžběta. *Zábavní cestovní ruch města Ostravy (na příkladě ulice Stodolní)*.

Brno 2010, Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta,

Regionální ekonomie a správa

Normy

ČSN EN 13809:2003. *Služby cestovního ruchu – Cestovní agentury a cestovní kanceláře*

(touroperátoři) – Terminologie Dostupné z: <http://nahledy.normy.biz/nahled.php?i=69434>

[cit. 5.5.2013, 13:00]

Seznam zkratek

ATD. – A tak dále

CR – Cestovní ruch

ČR – Česká republika

ČSU – Český statistický úřad

Č. P. – Číslo popisné

Č. - číslo

HDP – Hrubý domácí product

CHKO – chráněná krajinná oblast

NAPŘ. – Například

NH – Národní hospodářství

OBR. - Obrázek

PRB - Population Reference Bureau

TAB. - Tabulka

THFK – Tvorba hrubého fixního kapitálu

UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

WTO – Světová turistická organizace

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že se na mou bakalářskou práci plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5. 2013

Martin Štec

Seznam příloh

Vývoj ubytovacích zařízení od roku 1989 – 2012.....	1
SWOT analýza cestovního ruchu v České republice.....	2

Přílohy

1. Vývoj ubytovacích zařízení od roku 1989 - 2012

	1989	1990	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ubytovací zařízení	2 863	2 531	2 623	7 342	7 685	7 487	7 469	7 703	7 869	7 926	7 640	7 605	7 616	7 845	7 705	7 557	7 235	7 657	.
v tom podle kategorie:																			.
hotely a podobná ubytovací zařízení	1 431	1 263	1 387	3 509	3 669	3 614	3 960	4 112	4 335	4 377	4 311	4 278	4 314	4 559	4 482	4 469	4 300	4 612	.
v tom:																			.
hotely *****	7	6	96	8	7	9	11	13	18	21	28	34	35	39	41	46	47	50	.
hotely ****	31	40		130	111	124	141	158	199	219	241	252	274	321	360	425	442	467	.
ostatní hotely	799	756	887	1 550	1 660	1 675	1 716	1 732	1 674	1 639	1 601	1 596	1 631	1 659	1 622	1 627	1 579	1 618	.
penziony	.	461	404	1 821	1 891	1 806	2 092	2 209	2 444	2 498	2 441	2 396	2 374	2 540	2 459	2 371	2 232	2 477	.
kempy	411	192	198	412	462	452	471	480	481	475	476	499	512	516	509	485	480	487	.
chatové osady a turistické ubytovny	1 021	888	420	1 236	1 187	1 157	1 093	1 112	1 086	1 069	984	968	946	959	941	892	843	918	.
ostatní jinde neuvedená	.	188	618	2 185	2 367	2 264	1 945	1 999	1 967	2 005	1 869	1 860	1 844	1 811	1 773	1 711	1 612	1 640	.
Pokoje	.	.	.	164 401	172 239	171 780	169 655	169 395	170 645	170 717	164 675	164 516	167 582	172 560	180 162	181 026	176 403	180 838	.
Lůžka	342 246	318 638	320 414	428 309	457 612	462 126	437 440	440 314	445 611	446 096	433 214	433 211	441 968	451 707	466 832	463 087	449 068	461 434	.
Místa pro stany a karavany	41 692	42 737	47 036	45 294	48 743	51 798	53 338	53 967	53 118	50 605	49 844	49 106	.
Hosté v tis. osob	9 108	8 423	6 928	.	11 623	11 477	10 864	11 283	10 415	11 346	12 220	12 362	12 725	12 961	12 836	11 986	12 212	12 899	13 648
v tom:																			.
nerezidenti	3 204	3 039	3 315	.	5 281	5 308	4 773	5 405	4 743	5 076	6 061	6 336	6 435	6 680	6 649	6 032	6 334	6 715	7 170
rezidenti	5 904	5 384	3 613	.	6 342	6 139	6 091	5 878	5 672	6 271	6 158	6 026	6 289	6 281	6 186	5 954	5 878	6 184	6 477
Přenocování v tis.	28 715	24 480	23 597	.	44 054	42 349	44 200	39 122	37 110	39 343	40 781	40 320	41 448	40 831	39 283	36 662	36 909	38 235	39 570
v tom:																			.
nerezidenti	.	.	10 083	.	16 218	16 125	15 597	17 255	15 569	16 511	18 980	19 595	20 090	20 610	19 987	17 747	18 366	19 425	20 548
rezidenti	.	.	13 514	.	27 836	26 224	28 603	21 867	21 541	22 833	21 800	20 725	21 357	20 221	19 296	18 915	18 543	18 810	19 022
Průměrný počet přenocování	3,1	2,9	3,4	.	3,8	3,7	4,1	3,5	3,6	3,5	3,3	3,3	3,3	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	2,9
v tom:																			.
nerezidenti	.	.	3,0	.	3,1	3,0	3,3	3,2	3,3	3,3	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9
rezidenti	.	.	3,7	.	4,4	4,3	4,7	3,7	3,8	3,6	3,5	3,4	3,4	3,2	3,1	3,2	3,2	3,0	2,9

Zdroj : ČSU

2. SWOT analýza cestovního ruchu v České republice

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Dobry základ k rozvoji venkovského CR	Nevybavenost turistických středisek	Památky UNESCO po celé ČR	Špatné ovzduší
Rozvinutá cykloturistika	Nízká kvalita dopravy do středisek	Zprovozňování nových památek	Nedostatek kapitálu na rozvoj podnikání v ČR
Kulturní a historické pamětihodnosti	Nedostatečná údržba historických památek	Rozvoj turistiky mimo Prahu	Podceňování lidského faktoru
Dostačující ubytovací kapacita	Špatná propagace Česka v zahraničí	Rozvoj kongresového CR	Ztráta konkurenceschopnosti kvůli nedostatečné infrastruktuře
Kvalitní pracovní síla	Jazyková nevybavenost personálu	Tvorba nových pracovních míst	Vnímání Česka jako nudné destinace
Kvalitní české lázně s dlouhodobou tradicí	Arogantní chování jednotlivců v personálu	Podpora malého a středního podnikání	Podceňování udržování památek
Lukrativní geografická poloha	Nevyváženost návštěvnosti Prahy a ostatních částí republiky	Rozvoj lázeňství	
Jedny z nejlépe značených turistických stezek na světě	Malé využití ubytovacích kapacit	Rostoucí zájem turistů o cestování v Česku	
Světově známé město Praha s pestrou a zachovalou historií		Programy na podporu zdraví	
Pozitivní vnímání země cizinci		Potenciál na rozvoj venkovského CR	
		Status bezpečné zóny	

Vlastní zpracování